

Integrované řešení rozvoje ORP Králíky

Krajský úřad Pardubického kraje

Oddělení regionálního rozvoje

září 2025

Obsah

1 ÚVOD 5
2 METODICKÁ VÝCHODISKA A POUŽITÉ ANALYTICKÉ ZDROJE 7
3 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ 9
4 ANALÝZA VE VYBRANÝCH TÉMATECH 10
4.1 Obyvatelstvo 10
4.2 Bytový fond 12
4.3 Ekonomická struktura 14
4.4 Podnikatelská aktivita a nezaměstnanost 15
4.5 Dopravní dostupnost 18
4.6 Sociální problematika 20
4.7 Vzdělanostní struktura 23
4.8 Dostupnost služeb 23
4.9 Vodovody, kanalizace, životní prostředí 26
4.10 Cestovní ruch 27
5 ČERPÁNÍ EVROPSKÝCH FONDŮ 29
5.1 Integrovaný regionální operační program 31
5.2 Operační program Životní prostředí 36
5.3 Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 39
5.4 Program přeshraniční spolupráce Interreg V-A ČR-PL 41
5.5 Shrnutí 42
6 DALŠÍ OBLASTI HODNOCENÍ 43
7 SWOT ANALÝZA 44
8 NÁVRHOVÁ ČÁST ORP KRÁLÍKY 46
8.1 Strategické cíle regionu 47
8.2 Rozvojové priority a projekty, které je naplňují 48
8.2.1. OBLAST: KVALITA ŽIVOTA 48
8.2.2. OBLAST: EKONOMIKA 50
8.2.3. OBLAST: KOMUNIKACE 52

9 IMPLEMENTAČNÍ PLÁN 53
10 SEZNAM TABULEK 55
11 SEZNAM GRAFŮ 56
12 SEZNAM OBRÁZKŮ 57
PŘÍLOHA Č. 1: SROVNÁNÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ V PARDUBICKÉM KRAJI A JEHO SPRÁVNÍCH OBVODECH K 31. 12. 2023 (JINÉ ROKY UVEDENY) 58
PŘÍLOHA Č. 2: STRATEGIE ROZVOJE PARDUBICKÉHO KRAJE 2021–2027 – REGIONÁLNÍ ANALÝZA ORP KRÁLÍKY – SWOT ANALÝZA 60

ORP Králíky

- integrovanost a koncentrace aktivit jako řešení pro hospodářsky a sociálně ohrožená území Pardubického kraje

1 Úvod

Správní územní obce s rozšířenou působností (ORP) Králíky je vymezeno jako hospodářsky a sociálně ohrožené území. Vymezení těchto území stanovuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR), která byla schválena Vládou České republiky v roce 2019. Problémem těchto území jsou obecně horší životní podmínky a méně rozvojových příležitosti či omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu Česka. Jmenovat lze celkově slabý hospodářský výkon. V určitých oblastech dochází ke zhoršení sociální struktury (věkové, vzdělanostní), což platí zejména pro území bývalých Sudet. Problémem je také velmi často sociální vyloučení, dostupnost kvalitních veřejných služeb, občanská vybavenost. V mnoha oblastech lze jako problém identifikovat nedostupnost vysokorychlostního internetu, která může negativně ovlivňovat rozvoj místních firem a snižovat kvalitu života.

V Pardubickém kraji se toto vymezení týká 4 území ORP, a to Moravská Třebová, Česká Třebová, Králíky a Svitavy.

Integrovaný a koncentrovaný přístup k rozvoji území nepředstavuje v České republice ani v Pardubickém kraji nový přístup. Základy byly položeny už zřizováním dobrovolných svazků obcí, které byly postupně doplňovány rozvojovými nástroji souvisejícími s dostupností evropských dotačních prostředků jako například LEADER, integrovaný plán rozvoje města nebo aktuálně nástroj ITI pro aglomerace a metropolitní oblasti a nástroj CLLD pro místní akční skupiny.

Současné integrované nástroje jsou pro území určitě velmi důležité a prospěšné. Nicméně jejich nastavení je převážně dáno pravidly, které vznikají na evropské či národní úrovni. Zároveň jsou aktéry v území často chápány jen jako dotační nástroj, a nikoliv jako nástroj iniciační, který navíc by měl vyvolávat potřebu aktivní spolupráce a vytvoření vzájemných vazeb.

Specifická území / hospodářsky a sociálně ohrožená území Pardubického kraje čelí různorodým problémům, ať už ekonomickým, environmentálním či sociálním. Ukazuje se, že některé typy **území vyžadují účinná integrovaná a koncentrovaná řešení a zároveň územně zaměřený přístup**. Daný přístup zahrnuje více hledisek a přesně odpovídá podmínkám v konkrétních oblastech. Překonává tradiční administrativní hranice a vyžaduje větší ochotu ke spolupráci a koordinaci opatření na různých úrovních nejen samosprávy, ale také podnikatelského a neziskového sektoru, a to v zájmu dosažení řešení definovaných problémů.

Integrovanost v pravém slova smyslu musí umět umožnit u vícerozměrných a mezisektorových zásahů kombinovat investice z celého spektra zdrojů, a to bez ohledu na charakter území – od vlastních financí daného aktéra přes lokální dotační nástroje (místní granty, nadace…) až po velké dotační (krajské, národní či evropské dotační programy) a finanční nástroje (cílené národní investice do území, bankovní finanční nástroje…). Toto představuje zásadní rozdíl např. oproti současnému nástroji ITI, který cíleně podporuje pouze metropole a aglomerace a kombinuje pouze operační programy EU, a to navíc pouze ty, ve kterých je podpora tohoto nástroje umožněna.

Integrovanost aktivit může mít ale různé roviny, které je nutné si uvědomit, a to:

- **územní** integrovanost, kdy jsou realizovány projekty a aktivity s nadmístním dopadem na jasně vymezeném území či v jeho částech,
- **věcná** integrovanost, kdy jsou koordinovaně realizovány věcně související aktivity, které zpravidla i v důsledku roztříštěnosti zdrojů bývají prováděny odděleně,
- **finanční** integrovanost, kdy do financování jsou zapojeny zdroje z různých dotačních programů (od úrovně obcí a mikroregionů přes krajské intervence až po státní a evropskou úroveň), případně vlastní finance nebo dokonce jiné finanční nástroje (záruky, zvýhodněné úvěry apod.),
- **organizační** integrovanost, tedy společný koordinovaný postup jednotlivých subjektů v území založený na partnerském principu.

Zpracovatelé se domnívají, že základem budoucí úspěšné intervence v ORP Králíky je připravit strategii integrovaných řešení napříč různými sektory, která se zaměří na potřebné oblasti rozvoje v tomto území a proto připravili tento dokument. Strategie obecně musí být navržena tak, aby opatření mohla stavět na synergických účincích daných její koordinovanou realizací. Integrované investice nemusí povinně pokrýt celé vymezené území, ale měly by mít na něj co největší dopad.

Pro vhodné nastavení integrované strategie pro ORP Králíky je ale nutné dodržet několik zásadních podmínek:

- nastavit jasný systém nejen pro řízení procesu tvorby strategie, ale také i pro její následnou realizaci = *kdo a za co má odpovědnost a úkoly*;
- strategii založit nejen na statistických datech z území, ale také na poznatcích místních aktérů a jejich ochotě přiložit „ruku k dílu“ = *analýza stakeholderů je základ pro následnou intenzivní spolupráci*;
- participace nesmí být „sprosté slovo“, ale musí mít jasně nastavená pravidla = *v určitých fázích tvorby strategie je nutné jasně vymezit, koho a jak do diskuse přizvat*;
- zájmy území povýšit nad zájmy jednotlivců = *pro „solitérní hráče“ není v integrované strategii místo*;
- ve výsledné strategii musí být jasně nastavené a reálné projekty, které budou nejen dotčenými aktéry akceptovány, ale zejména i podporovány = *schválená strategie je dotčenými účastníky schválena, všichni ji znají a kdykoliv je to možné, tak ji prosazují*.

2 Metodická východiska a použité analytické zdroje

Cílem analýzy je v první řadě shromáždit o území ORP Králíky taková data, která by umožnila vydefinovat klíčové problémy, které se v předmětném území vyskytují. Obecně lze říci, že dat o území je velké množství – ať již využitých ve stávajících koncepčních či jiných dokumentech platných pro daná ORP nebo jsou k dispozici jako veřejné údaje na webu Českého statistického úřadu (ČSÚ). Při výběru ukazatelů jsme se snažili zejména využít takové údaje (indikátory), které umožňují srovnat dané ORP s jinými ORP, a to nejčastěji formou určení pořadí ORP Králíky vůči jiným ORP v Pardubickém kraji, případně vůči problémovým ORP v ČR. Z tohoto hlediska se může počet použitých indikátorů jevit jako omezený, nicméně podle našeho názoru je indikátor bez jakéhokoli porovnání s hodnotami za jiné ORP téměř bezcenný.

Smyslem analýzy je získat podklady pro definování klíčových problémů v území. Z tohoto důvodu také není smyslem postihnout všechny možné ukazatele či odvětví. Pro lepší vystižení stavu území jsme mnohdy využili méně tradiční indikátory, často i syntetizujícího charakteru.

Na hodnocení v analytické části navazuje strategická část, která definuje, jakých cílů vzhledem ke klíčovým problémům v území má být dosaženo, a jakým způsobem k tomu má dojít.

V rámci analýzy jsme použili 2 základní zdroje dat o území:

1. **Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021 – 2027**

Aktuální verze Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027 (dále jen „SRPK“) byla schválena Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 14. 12. 2021. Jedná se o stále aktuální dokument, ve kterém jednotlivým ORP byl věnován nadstandardní prostor. V rámci regionální analýzy je každému ORP věnována samostatná kapitola v rozsahu cca 2-3 stran obsahující také i krátkou SWOT analýzu. SWOT analýza za ORP Králíky je uvedena v příloze č. 2 tohoto dokumentu. Zároveň pro všechny ORP je v tomto dokumentu k dispozici tabulka s cca 35 ukazateli s daty převážně za rok 2020 (pokud není uvedeno jinak) a jsou zde vyznačeny ORP s nejlepšími a nejhoršími hodnotami indikátorů v rámci Pardubického kraje. Vzhledem k tomu, že analytická část Strategie nebyla ještě jako celek aktualizována, odbor rozvoje aktualizoval data v této tabulce k roku 2023 (opět pokud není uvedeno jinak). Celá aktualizovaná tabulka je také uvedena v příloze č. 1 tohoto dokumentu. Takto zpracovaný materiál tedy umožňuje velmi snadné srovnání hodnot za ORP Králíky s hodnotami za všechny ORP v kraji. Všechna data v této tabulce vycházejí ze zdrojů ČSÚ.

2. **Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+**

Tento materiál obsahuje velmi podrobnou sadu mnohdy originálních a vzájemně porovnávaných indikátorů za 73 ORP celé ČR označených ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ jako HSOÚ. **V tomto materiálu je ORP Králíky uvedeno jako území s nízkou dopravní dostupností i nízkou vybaveností služeb.** Všechny indikátory jsou uváděny v pořadí dosažených hodnot, což opět umožňuje výborné porovnání hodnot za ORP Králíky s ostatními „problémovými“ ORP v ČR. Hodnoty za „problémové“ ORP jsou většinou horší než hodnoty za celou ČR (problémová i neproblémová ORP). Z tohoto důvodu, pokud i v rámci tohoto souboru „problémových“ ORP Králíky dosahuje podprůměrných hodnot, signalizuje to v dané problematice reálný problém. Data z tohoto materiálu považujeme za natolik významná, že akceptujeme i to, že se jedná o data již z roku 2018.

3. Ostatní datové zdroje

Velmi zajímavým zdrojem dat jsou pasporty podnikatelského prostředí sestavené agenturou CzechInvest na základě vlastních šetření v jednotlivých správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Pasporty jsme využili zejména pro jejich komplexní hodnocení oblastí digitální a dopravní infrastruktury prostředí, trhu práce, podnikatelských nemovitostí a podpory podnikání, které je porovnáno vůči Pardubickému kraji a celé ČR. Bohužel tento materiál nebyl od jeho vzniku (rok 2020) v obdobné struktuře aktualizován.

V některých případech jsme také využili dalších aktuálních dat poskytovaných online Českým statistickým úřadem včetně údajů za Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Opět zde nepovažujeme za problém, že data jsou za různá časová období.

Dále jsme použili pro sociální oblast index sociálního vyloučení z materiálu „Rozsah sociálního vyloučení v Pardubickém kraji“ připraveným Agenturou pro sociální začleňování. I zde se jedná o starší data, která v dané struktuře nebyla aktualizována.

Samostatným zdrojem jsou data ohledně čerpání evropských fondů pro období 2014–2023, kdy jsme využili velmi podrobný materiál zpracovaný Oddělením regionálního rozvoje Krajského úřadu Pardubického kraje a který také obsahuje data za jednotlivá ORP, a to „Zpráva o stavu čerpání fondů EU v Pardubickém kraji v období 2014–2023“.

Vlastní analýza v tomto dokumentu je zpracována za jednotlivé tematické oblasti. Vždy je uveden daný indikátor a zdroj dat, jeho hodnota za ORP včetně určení jeho pořadí v rámci souboru (ORP kraje nebo „problémové“ ORP – HSOÚ v ČR) a příslušný komentář.

Analýza se zaměřuje zejména na vyhodnocení socioekonomických podmínek regionu. Jen v menší míře se zaměřuje na hodnocení v problematice životního prostředí a cestovního ruchu. Pro základní zhodnocení cestovního ruchu byla mj. využita data z agentury CzechTourism.

Pracovní verze analýzy byla poskytnuta klíčovým stakeholderům jako podklad na jednání 12. 9. 2024, a na základě jejich připomínek vzešlých z tohoto jednání byla doplněna (zejména v rámci SWOT analýzy) jako vstupní podklad pro práce na návrhové části.

3 Základní údaje o území

Data ČSÚ (2023):

Rozloha území: 15 860 ha – 14. místo z 15 ORP kraje

Počet obyvatel: 8 591 – 15. místo (tj. nejnižší počet obyvatel) z 15 ORP kraje

Hustota zalidnění: 54,2 os./km^2 - 15. místo (tj. nejnižší hustota zalidnění) z 15 ORP kraje. Průměr kraj = 117,4

Podíl obyvatel města Králíky na obyvatelstvu ORP: 48,03 %

Počet obcí: 5 – 14. až 15. místo z 15 ORP kraje

ORP Králíky je druhým nejmenším správním obvodem ORP Pardubického kraje, svojí rozlohou zaujímá pouze 3,51 % území kraje. Z hlediska počtu obyvatel se jedná o nejméně zalidněný ORP Pardubického kraje. V pěti obcích ORP žilo k 31. 12. 2023 pouze 1,62 % obyvatelstva kraje. V ORP Králíky (a v ORP Česká Třebová) se nachází nejnižší počet obcí v kraji (5 obcí). Hustota zalidnění je zde mezi všemi ORP Pardubického kraje nejnižší. Ve městě Králíky, které je jedinou obcí se statutem města, žije téměř polovina obyvatel regionu (48,03 %).

4 Analýza ve vybraných tématech

4.1 Obyvatelstvo

Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel dle ORP (2014–2023)

ORP Králíky – -35,97 – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = -7,51

Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel dle ORP (2020–2023)

ORP Králíky – -22,23– 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = -8,54

Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Králíky – -0,93 – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = -1,72

Migrační saldo na 1000 obyvatel dle ORP (2014–2023)

ORP Králíky – +19,56 – 9. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +50,9

Migrační saldo na 1000 obyvatel dle ORP (2020–2023)

ORP Králíky – +27,24 – 9. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +39,34

Migrační saldo na 1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Králíky – +4,89– 7. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +5,11

Celkový přírůstek (úbytek) na 1000 obyvatel dle ORP 2014–2023

ORP Králíky **–** -16,41 – 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +43,38

Celkový přírůstek (úbytek) na 1000 obyvatel dle ORP 2020–2023

ORP Králíky **–** +5,01– 11. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +30,8

Celkový přírůstek (úbytek) na 1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Králíky **–** +3,96 – 6. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +3,39

% Změna počtu obyvatel období 2023/2005 dle ORP

ORP Králíky **–** 92,46% – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 104,88 %

% Změna počtu obyvatel období 2023/2020 dle ORP

ORP Králíky **–** 98,99% – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 101,31%

% Změna počtu obyvatel v roce 2023 dle ORP

ORP Králíky **–** 100,14% – 10. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 100,28%

Pro hodnocení této tématiky byly použity indikátory, které zachycují jak dlouhodobý a střednědobý trend, tak i okamžitou hodnotu v roce 2023. Dle indikátorů týkajících se změn počtu obyvatel ORP Králíky dosahuje nejhorších hodnot ze všech ORP Pardubického kraje zejména z pohledy přirozené měny obyvatelstva (počty narozených x zemřelých). To se týká zejména dlouhodobého trendu, ale i okamžitých hodnot k roku 2023.

Migrace bývá často označována jako syntetický ukazatel, který do značné míry vypovídá o atraktivnosti území pro jeho obyvatele. Území ORP Králíky je z pohledu přírůstku počtu obyvatel vlivem migrace mírně ziskové, přičemž tento trend se posiluje zejména v posledních letech. Souvisí to rozhodně s posilováním pozice cestovního ruchu v regionu. Je otázka, do jaké míry nově přistěhovalí do regionu mají v daném místě skutečně „plnohodnotný" pobyt. Data za migraci také významně ovlivnil rok 2022, kdy celá ČR zaznamenala větší nárůst počtu obyvatel, což bylo způsobeno zejména migrací z Ukrajiny.

Případný trend poklesu počtu obyvatel může být vážný problém jak pro efektivitu využívání infrastruktury v území, tak i v případě migrace z pohledu jejího selektivního charakteru (obvykle se stěhují mladší osoby, často s vyšším vzděláním a v regionu tedy zůstává obyvatelstvo s nižším vzděláním).

Tabulka* 1*: Věková struktura

ORP/věková skupina	0-14 let (abs.)	0-14 let (%)	15-64 let (abs.)	15-64 let (%)	65+ let (abs.)	65+ let (%)
ORP Králíky	1 285	**14,96 (2. nejnižší hodnota)**	5 389	**62,73 (5. nejnižší hodnota)**	1 917	**22,31 (12. nejnižší hodnota)**
Pardubický kraj	84 560	**15,94**	334 506	**63,05**	111 494	**21,01**

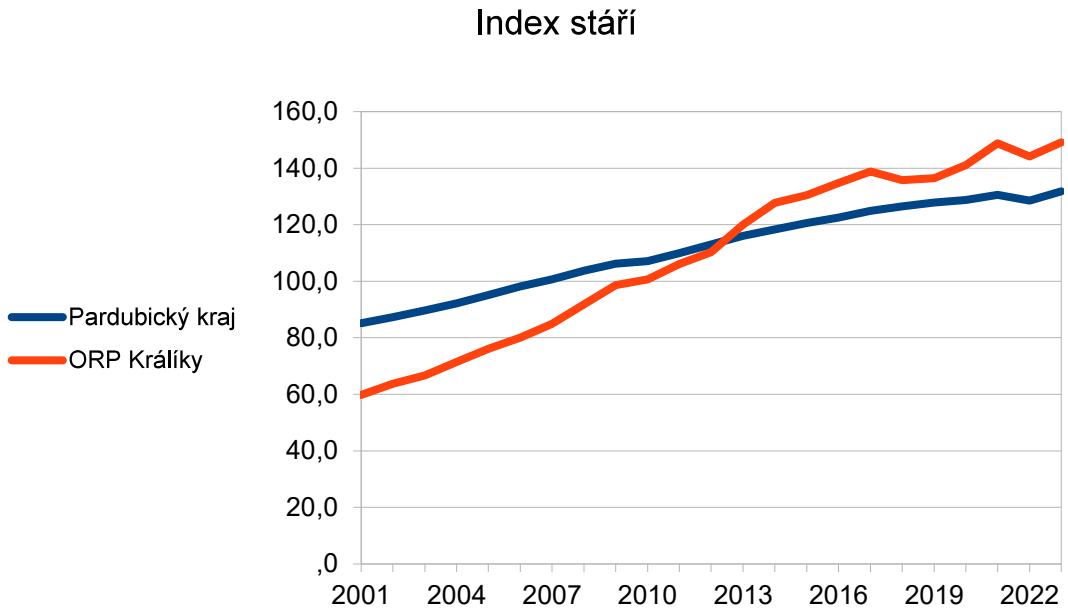
Zdroj: ČSÚ 2023

Index stáří – ČSÚ 2023

Ukazatel vyjadřuje počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let.

Data ČSÚ – Králíky – 149,2 – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 131,9

Graf 1: Vývoj indexu stáří mezi roky 2001 a 2023 v Pardubickém kraji a ORP Králíky

Zdroj: ČSÚ

I v ukazatelích věkové struktury a v indexu stáří ORP Králíky dosahuje velmi nepříznivých hodnot. Ty napovídají o tom, že ORP již je dlouhodobě „zasaženo" selektivní migrací, kdy významný podíl mladých obyvatel ORP opouští, zatímco podíl osob ve věku nad 65 let vzrůstá. Na tomto místě je nutno připomenout, že ORP Králíky patří mezi území tzv. Sudet, které bylo po válce z velké části vysídleno odsunem německého obyvatelstva a dosídleno převážně mladšími osobami. Ačkoliv u mnohých regionů tohoto typu v ČR je doposud znatelný posun v rámci věkové struktury obyvatel (mají mladší obyvatele), u ORP Králíky je situace jiná. Toto může být způsobeno právě delší selektivní migrací. Ačkoli stárnutí obyvatelstva je trendem v celém Pardubickém kraji, v ORP Králíky je situace ještě více nepříznivá, jak vyplývá z grafu č. 1. Vyšší hodnotu indexu stáří má v Pardubickém kraji pouze ORP Moravská Třebová.

4.2 Bytový fond

Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v letech 2012–2023

ORP Králíky – 43,18– 1. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj = 32,31

Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v letech 2020–2023

ORP Králíky – 18,04 – 1. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj = 13,15

Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Králíky – 3,96 – 3. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj = 3,66

Tento ukazatel bývá úzce provázán s ukazateli charakterizující změny počtu obyvatel území. Lze předpokládat, že pokud obyvatelstvo odchází mimo region, snižuje se počet dokončených bytů. V případě ORP Králíky je však situace opačná – ačkoli počet obyvatel ORP Králíky klesá (případně v posledních letech je na setrvalé úrovni) a zvyšuje se podíl starších obyvatel, intenzita bytové výstavby je naopak vysoká. Jelikož ORP Králíky je charakterizováno atraktivním prostředím z pohledu cestovního ruchu, bytovou výstavbu zde do značné míry představují rekreační domy a byty. Problémem je, že ač je to vedeno jako objekty pro bydlení, je to ve výsledku využíváno jako objekty pro cestovní ruch. To vede k situaci, kdy vlastně nenarůstá počet bytů, které je možno využít pro „plnohodnotné" bydlení a byty v území vlastně stále chybí.

Pro město Králíky a obec Červenou Vodu je charakteristické, že mají poměrně velký počet obecních bytů. Problémem je určitá neochota obyvatel stavět nové byty, kdy preferují bydlení v obecním bytě s nižšími náklady.

Vyjádření odboru MěÚ Králíky k problematice bydlení, volných ploch apod.:

Město Králíky v minulosti zainvestovalo do plochy bydlení na „Skřivánku" kde vzniklo 53 zasíťovaných pozemků, tyto jsou již prodány a více jak 2/3 se realizují či bydlí. Nově ve stejné lokalitě se investuje do sítí pro dalších cca 20 RD.

Stavby BD byly dvě před rokem 2000, následně proběhla jen nástavba nad třemi BD z 60. let (celkem 36 bytů), nyní město investuje do rekonstrukcí bytového fondu, který vlastní. V místních částech města se jedná většinou o RD, rovněž i v obci Lichkov a Mladkov. Pouze v místní části Červený Potok byla ze strany developera (Sněžník a.s.) realizována výstavba inženýrských sítí pro 14 RD (7 je realizováno, a z toho již 3 RD dokončeny).

Váš dotaz je směřován na celé ORP, ale přehled o výstavbě v Červené Vodě dokonale nevím, pouze z vydaných stanovisek orgánu ÚP, což není zcela vypovídající. Proto jsem požádala o doplnění stavební úřad obce, který sdělil následující:

„Co se týká bytových domů, několik jich bylo za poslední roky povoleno a zkoulaudováno. Jde o stavby na Mlýnickém Dvoře - č. p. 53 - 12 bytových jednotek, nebo č. p. 70 - 74 Mlýnický Dvůr (Wagnerův mlýn) - 20 bytových jednotek, ale u těch vím, že je to na rekreaci. V tom Wágnerově mlýně část bytů pronajímají k bydlení, ale jen proto, že se jim to nepodařilo rozprodat. Na Mlýnickém Dvoře je povolen ještě soubor bytových domů, celkově o 84 bytových jednotkách, ale to je totéž. Postavit a rozprodat po jednotkách lidem na rekreaci. Normální lidi na trvalé bydlení nejsou ochotni dát za to ty peníze. „

Dále vznikla ucelená lokalita pro RD – „Ptáčák", cca 25 parcel, kde 2 RD slouží spíše jako Penzion a je to jen zdroj stížností na noční klid.

Samostatnou kapitolou je Dolní Morava:

Bytový dům byl realizován v areálu u Slona společností Sněžník a.s. (současný název je trochu jiný a je i více společností), zda stále slouží jako byty nám není známo, zjistitelné snad jen z nahlášených trvalých pobytů občanů. Druhý stejný objekt v této lokalitě měl sloužit jako ubytování pro zaměstnance společnosti.

Rodinné domy se v obci sice staví, ale jakmile má více bytů (samozřejmě je vše v souladu s vyhl. č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území, § 2) tak je to dost pochybné, že by někdo realizoval vícegenerační RD. Zcela náhodně při jiném povolovacím řízení zjistíme, že sousedním účastníkem není původní vlastník, což se stát může, ale objekt má více spoluvlastníků jednotek.

Se současnou legislativou zatím nástroj, jak tomuto zamezit, zatím nenalezen.

K druhému dotazu ploch pro podnikání - tyto jsou vymezeny v ÚP města z roku 2010 a zůstal stejný. Trochu odrazující je možná i dostupnost – např. omezení tonáže Pastviny atd. V současné době hlavně i nedostatek příkonu elektřiny.

Vyjádření OSVZ MěÚ Králíky:

Na agendě sociální práce pracujeme s klienty ohroženými ztrátou bydlení, případně těmi, kteří již bydlení ztratili. Poptávka po volných bytech v ORP Králíky významně převyšuje jejich nabídku. V ORP Králíky bylo od r. 2015 zrealizována rekonstrukce objektů ve vlastnictví soukromých majitelů a některých obcí ORP Králíky, v nichž vznikly bytové jednotky v režimu sociálního/vstupního bydlení /jedná se o cca 30 bytů/. V ORP Králíky již nejsou v provozu žádné ubytovny pro dlouhodobé ubytování (ubytovny se schválených provozním řádem).

4.3 Ekonomická struktura

Podíl zaměstnanosti obyvatel v priméru 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Králíky – 7,86 % – 55. místo mezi 73 HSOÚ ČR – vyšší zaměstnanost v priméru než je průměr v ČR, s trendem mírného nárůstu

Podíl zaměstnanosti v těžkém průmyslu 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Pro vysvětlení je třeba dodat, že do těžkého průmyslu je v rámci analýzy HSOÚ zařazována výroba velké části „větších“ strojů. Čím menší % a tím nižší pořadí, tím menší zaměstnanost v těžkém průmyslu, což lze spíše považovat za výhodu.

Králíky – 8,24 % – 9. místo mezi 73 HSOÚ ČR – nižší zaměstnanost v těžkém průmyslu než je průměr ČR, s trendem rychlejšího poklesu než je průměr ČR

Podíl zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Tento indikátor je v analýze HSOÚ považován za doplňkový, jelikož jeho míra neurčuje, zda dané ORP je hospodářsky či sociálně zaostalé. Jeho hodnota však ilustruje stav v regionu v územním srovnání.

Králíky – 31,1 % – 22. místo mezi 73 HSOÚ ČR – vyšší zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu než je průměr ČR, rychlejší pokles než je průměr ČR

Odvětvová specializace 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Ukazatel vyjadřuje, v jaké míře je zaměstnanost koncentrována do určitých odvětví ekonomiky, nabývá hodnot 0 až 1 (0 – absolutní diverzifikace, 1 – absolutní specializace)

Králíky – 0,17 % – 27. místo mezi 73 HSOÚ ČR – vyšší hodnota indexu než v ČR, ORP Králíky má tedy ve srovnání s jinými problémovými ORP poměrně diverzifikovanou strukturu pracovních příležitostí, což lze označit za výhodu.

Zastoupení hi-tech průmyslu a služeb 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Mezi sledované ukazatele bylo zařazeno i hodnocení zaměstnanosti v sektorech s vyšší technologickou náročností. Patří sem farmaceutický průmysl – výroba farmaceutických výrobků a přípravků, elektronický průmysl – výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, letecký a kosmický průmysl – výroba letadel a jejich motorů, kosmických lodí a souvisejících zařízení. Dále to jsou služby: audiovizuální činnosti, činnosti v oblasti poskytování ICT služeb, informační činnosti, výzkum a vývoj.

Králíky – 0,18 % – 16. místo mezi 73 HSOÚ ČR (pozn. čím vyšší podíl, tím lepší pozice) – nižší podíl než průměr ČR s trendem setrvalého stavu.

Předchozí ukazatele se mnohdy i netradičním způsobem dívají na strukturu zaměstnanosti v daných regionech. U ORP Králíky musíme především mít na paměti, že se jedná co do rozlohy o velmi malé území venkovského charakteru, ve kterém chybí významné centrum. Významný podíl pracujícího obyvatelstva za prací vyjíždí mimo území ORP (cca 1/4 osob zahrnutých do pracovní síly – ČSÚ SLDB 2021).

Zaměstnanost ORP Králíky se vyznačuje vyšším podílem osob zaměstnaných v priméru, vyšším podílem ve zpracovatelském průmyslu než v těžkém průmyslu a vysokým podílem zaměstnaných v sektoru ubytování, stravování a pohostinství (5,8 %, nejvíce ze všech ORP kraje, průměr kraje = 2,8 % – ČSÚ SLDB 2021). Zároveň jediný podnik, který patří do kategorie velkých podniků (tj. s více než 250 zaměstnanci), spadá do segmentu cestovního ruchu. Jedná se o společnost SNĚŽNÍK, a.s., provozující rekreační resort v Dolní Moravě. Nízký podíl osob zaměstnaných v high-tech odvětví však naznačuje, že zde není dostatečná nabídka pracovních příležitostí pro osoby s vysokou kvalifikací.

4.4 Podnikatelská aktivita a nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob (%) dle ORP v roce 2020

ORP Králíky – 3,97 % – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 2,92 %

Podíl nezaměstnaných osob (%) dle ORP v roce 2023

ORP Králíky – 3,33 % – 10. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 3,10 %

Dlouhodobá nezaměstnanost – podíl uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce s délkou evidence nad 12 měsíců (%) v roce 2020

ORP Králíky – 13,4 % – 8. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 14,2%

Dlouhodobá nezaměstnanost – podíl uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce s délkou evidence nad 12 měsíců (%) v roce 2023

ORP Králíky – 13,0 % – 3. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 17,7%

Počet uchazečů na 1 volné prac. místo dle ORP v roce 2020

ORP Králíky – 2,0 – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 0,5

Počet uchazečů na 1 volné prac. místo dle ORP v roce 2023

ORP Králíky – 1,8 - 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 0,8

Podnikatelská aktivita (ekonomické subjekty/1 000 obyvatel) dle ORP v roce 2020

ORP Králíky – 242,28 – 3. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 235,06

Podnikatelská aktivita (ekonomické subjekty/1 000 obyvatel) dle ORP v roce 2023

ORP Králíky – 222,33 – 3. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 216,95

Indikátory, které se týkají nezaměstnanosti, bývají obvykle vnímány jako zásadní indikátory pro výběr problémových regionů. Z pohledu nezaměstnanosti ORP Králíky patří k nejhorším ORP v rámci Pardubického kraje nicméně se zřetelnou tendencí ke zlepšování. Dlouhodobá nezaměstnanost je však nižší, než činí průměr Pardubického kraje. **Je třeba ale zdůraznit, že pozice ORP Králíky se posledních cca 4 letech z pohledu charakteristik nezaměstnanosti poměrně rychle zlepšuje i vůči ostatním ORP v kraji. To lze přisuzovat zejména nárůstu pracovních míst spojených s odvětvím cestovního ruchu.** Podnikatelská aktivita je oproti průměru kraje vysoká. V regionu převažují mikropodniky a malé podniky v segmentu obchod, ubytování, stravování a pohostinství, a dále zemědělství (ČSÚ 2023). Jediný podnik v kategorii velkých podniků, je Sněžník a.s., tj. společnost podnikající v oblasti cestovního ruchu). Jedná se o významného zaměstnavatele v regionu.

Komplexní hodnocení správních obvodů provedené agenturou CzechInvest

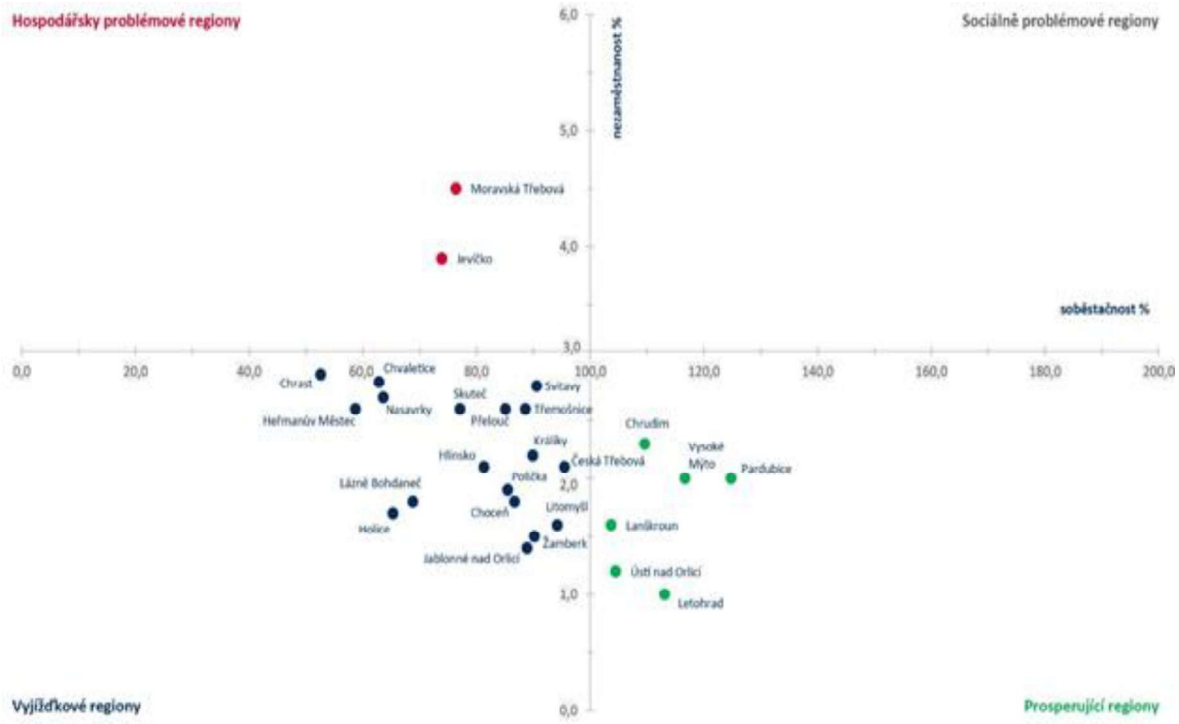
V roce 2019 provedla agentura CzechInvest šetření a zhodnocení v rámci pověřených obecních úřadů. V případě ORP Králíky je území ORP shodné s územím POÚ.

Hodnocení bylo provedeno dle následujících parametrů:

- Digitální infrastruktura: Hodnoceno je intervalově pokrytí vysokorychlostním internetem (30 Mbit/s a více), dostupnost optického a bezdrátového připojení.
- Dopravní infrastruktura: Hodnoceny jsou parametry dálnice, silnice pro motorová vozidla, silnice první třídy, typ železničních tratí a existence mezinárodních letišť či nákladních vodních přístavů.
- Trh práce: Intervalové hodnocení nezaměstnanosti a koeficientu soběstačnosti správního obvodu ve vazbě na republikový průměr.
- Podnikatelské nemovitosti: Hodnoceny jsou parametry existence brownfieldu či nemovitosti určené k rekonstrukci, volných ploch či průmyslových zón, hal, nemovitostí či kancelářských prostor.
- Podpora podnikání: Expertní posouzení obce s pověřeným obecním úřadem (nikoliv posouzení celého správního obvodu). Hodnocena je existence webových stránek pro podnikatele či investory, aktivní naplňování strategického plánu rozvoje města, podpora podnikatelů, znalost podnikatelského prostředí a příprava a realizace spolupráce veřejného a soukromého sektoru (PPP projekty).

Dle výše uvedených ukazatelů byly zpracovány následující infografiky:

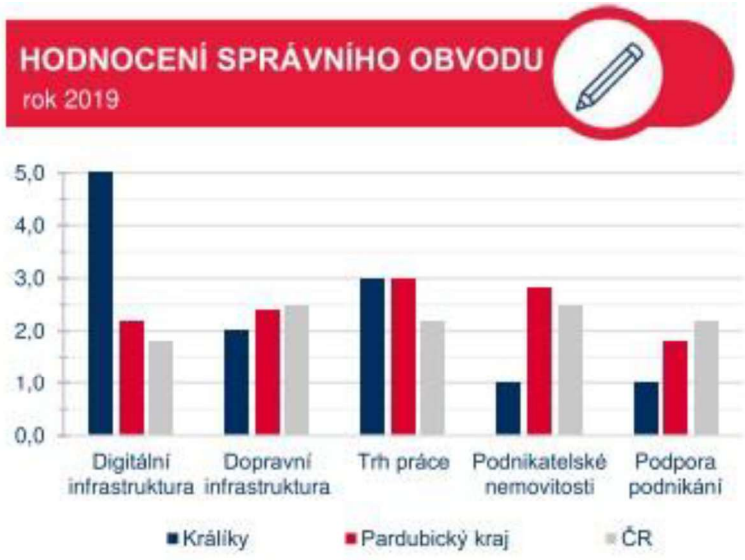
Obrázek 1: Komplexní hodnocení správních obvodů (POÚ) Pardubického kraje provedené agenturou CzechInvest (2019)

Zdroj: CzechInvest

Výše uvedený graf poskytuje komplexní přehled o pozici regionu ve vybraných odvětvích. ORP Králíky dle tohoto hodnocení spadá do segmentu vyjížďkových regionů, které jsou charakterizovány nižší soběstačností. Tyto regiony jsou v Pardubickém kraji pouze dva, a to Moravská Třebová a Jevíčko (POÚ).

Graf 2: Pasport SO ORP Králíky (2019)

Zdroj: CzechInvest

Podrobné hodnocení ORP Králíky poskytuje výše uvedený graf. Na první pohled je z něj patrný zajímavý výsledek, že region Králíky má dobré předpoklady v oblasti digitální infrastruktury. Nepotvrzuje se však zhoršená pozice regionu v oblasti trhu práce, agentura CzechInvest tento segment vyhodnotila jako srovnatelným s úrovní v Pardubickém kraji. Dle CzechInvestu bylo však zjištěno, že v regionu nejsou příliš vhodné podmínky pro rozvoj podnikání, jelikož zde v hodnoceném roce nebyl dostatek ploch pro podnikání. Podpora podnikání ze strany pověřeného obecního úřadu zde také byla vyhodnocena jako podprůměrná. Vysoké hodnocení digitální infrastruktury by mohlo být důležitým faktorem pro zvýšení atraktivity regionu pro podnikatelský sektor a příchod investorů. Diskutabilní záležitostí je fakt, že v ORP Králíky nejsou předpoklady pro příchod většího investora (to může být výhodou, ale i slabinou).

Doplňkový ukazatel koeficient soběstačnosti na trhu práce, který byl hodnocen agenturou CzechInvest, udává podíl obsazených pracovních míst v regionu vůči ekonomicky aktivním a tím i potřebu osob z regionu vyjíždět za prací mimo region. Je konstruován taktéž za POÚ. ORP Králíky získalo 89,9 %, což představuje 11. místo z 26 POÚ Pardubického kraje, což ve vnitrokrajském srovnání představuje nadprůměrný výsledek.

4.5 Dopravní dostupnost

Index dostupnosti automobilové dopravy 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti automobilové dopravy je kompozitním indikátorem, který se skládá ze dvou komponent. Tou první je hustota dálnic a silnic první třídy. S využitím datové sady Open Street Map a softwaru Qgis zpracovatelé vypočetli délku všech dálnic a silnic první třídy v daných ORP. Výsledky této prostorové analýzy byly vztaženy na rozlohu daných ORP. Zrelativizovaná délka dálnic a silnic první třídy (tzn. počet km silnic na km^2) byla standardizována na stupnici od 0 do 1, kdy 0 značí nejvyšší hustotu dálnic a silnic první třídy a 1 značí nejmenší hustotu dálnic a silnic první třídy. Druhou komponentou je dopravní dostupnost krajského města. Ta byla měřena s využitím map Google, kdy začátek trasy byl lokalizován k městskému úřadu daného centra ORP a konec trasy k městskému úřadu daného krajského města. Tyto dvě komponenty byly následně zprůměrovány, přičemž tento průměr

byl také standardizován na stupnici 0 až 1, aby konečné výsledky dosahovaly maxima 1 a minima 0 (nikoliv např. 0,08 až 0,93). U těchto konečných výsledků platí, že ORP s hodnotou 0 má nejlepší dostupnost individuální automobilové dopravy, zatímco ORP s hodnotou 1 tu nejhorší.

ORP Králíky – index 0,88 – 65. místo mezi 73 HSOÚ ČR

ORP Králíky v daném indikátoru dosahuje velmi podprůměrných výsledků. Vzhledem k tomu že velká část HSOÚ ČR je sama o sobě hůře dopravně dostupná než průměr ČR, je pozice ORP Králíky velmi nepříznivá. Do značné míry výsledky ovlivňuje fakt, že samo krajské město Pardubice není situováno ve středu kraje, což ovlivňuje hodnocení takřka všech 4 HSOÚ v Pardubickém kraji. Dle územně analytických podkladů je dostupnost krajského města Pardubice z ORP pohybuje mezi 90 a 110 minutami.

Index dostupnosti vlakové dopravy 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti vlakové dopravy byl vytvořen na základě počtu spojů z vlakové zastávky s nejvíce spoji ve středu a v sobotu. Počet spojů ve středu a v sobotu byl nejdříve vzájemně zprůměrován. Pro účely typologie byl tento průměr standardizován na číselné škále od 0 do 1, kdy číslo 0 značí nejlepší vlakovou dostupnost.

ORP Králíky – index 0,91 – 55. místo mezi 73 HSOÚ ČR

I v rámci tohoto ukazatele je situace velmi nepříznivá - ORP Králíky k HSOÚ s nejhorší dopravní dostupností železniční dopravou v celé ČR.

Index dostupnosti autobusové dopravy 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti autobusové dopravy byl zpracován prostřednictvím analýzy počtu spojů veřejné autobusové dopravy. Byl kalkulován počet spojů mezi příslušnou správní obcí ORP analyzovaného území HSOÚ a jejím okresním a krajským městem, a to vždy ve středu a v sobotu. Průměry počtu spojů do okresního města a do krajského města byly standardizovány na stupnici 0 – 1 (přičemž 0 vyjadřuje nejvyšší počet spojů a 1 nejnižší).

ORP Králíky – index 0,92 – 66. místo mezi 73 HSOÚ ČR

V tomto ukazateli ORP Králíky dosáhlo taktéž velmi podprůměrných výsledků, tj. ORP Králíky má jednu z nejhorších dostupností autobusovou dopravou mezi HSOÚ ČR. Opět zde má velký vliv asymetrická poloha krajského města.

Z uvedených ukazatelů vyplývá, že dopravní dostupnost ORP Králíky je mezi regiony HSOÚ ČR výrazně nevýhodná.

4.6 Sociální problematika

Pro zhodnocení sociální problematiky v území bylo využito tzv. indexu sociálního vyloučení z materiálu „Rozsah sociálního vyloučení v Pardubickém kraji“ připraveném Agenturou pro sociální začleňování, který byl vydán v červenci 2020. Jedná se o syntetický ukazatel, který je tvořen následujícími dílčími indikátory:

1) Příjemci příspěvku na živobytí (zdroj dat: MPSV)

Příjemcem příspěvku na živobytí (PnŽ) se může stát domácnost, jíž zůstává na život méně než částka živobytí (součet životního minima členů domácnosti), která vyčerpala jiné možnosti pro zvýšení příjmů a prokazuje snahu o zvýšení příjmu vlastní prací.

2) Příjemci příspěvku na bydlení (zdroj dat: MPSV)

Příjemcem příspěvku na bydlení (PnB) se může stát domácnost, která vydává víc než 30 % (v Praze 35 %) příjmu na pokrytí nákladů na bydlení.

3) Osoby v exekuci (zdroj dat: Exekutorská komora ČR)

Osoba, proti níž je vedeno jedno či více exekučních řízení.

4) Dlouhodobě nezaměstnané osoby (zdroj dat: Úřad práce ČR)

Osoba potenciálně ekonomicky aktivní je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání (UoZ) Úřadu práce déle než 6 měsíců.

5) Předčasné odchody ze systému základního vzdělávání – běžné třídy (zdroj dat: MŠMT)

Osoba (žák) ukončuje povinnou školní docházku v systému základního vzdělávání v 7. nebo 8. ročníku, a to v důsledku jednoho nebo dvou propadnutí. Indikátor se vztahuje pouze k běžným třídám, tzn., že nejsou zahrnuty osoby (žáci) předčasně ukončující povinnou školní docházku ve speciálních třídách.

Hodnota indexu sociálního vyloučení je výsledkem prostého součtu bodů v konkrétní obci za všechny indikátory. Rozsah hodnot se proto pohybuje v rozmezí 0 až 30 bodů, kdy 30 bodů indikuje maximální rozsah sociálního vyloučení v obci (obec překročila všechny prahové hodnoty ve všech indikátorech) a 0 naopak indikuje minimální rozsah sociálního vyloučení (obec nepřekročila ani jednu prahovou hodnotu).

Tabulka 2: Index sociálního vyloučení pro rok 2018 v Pardubickém kraji – počty a podíly obcí dle v jednotlivých kategoriích

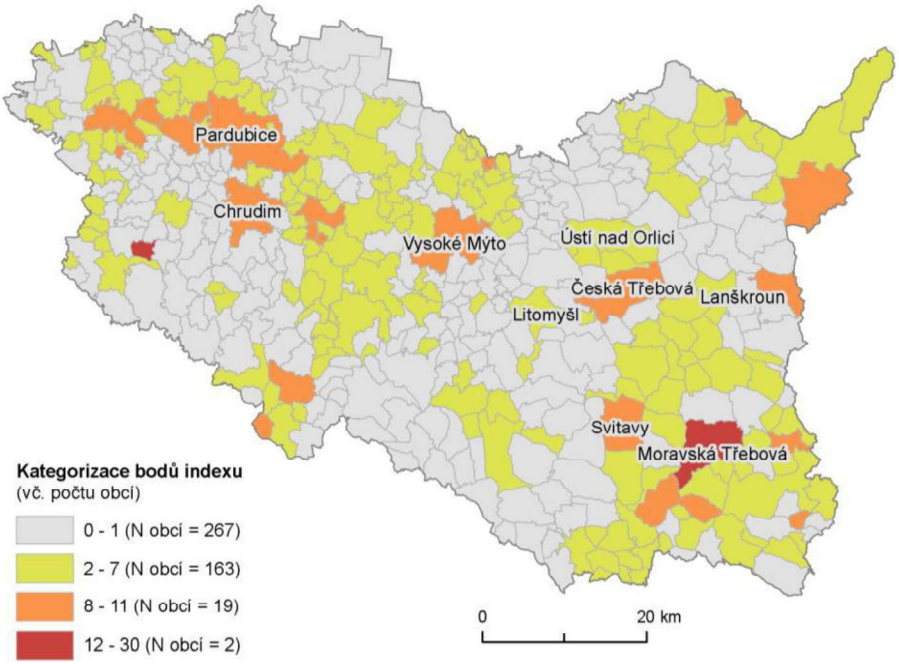
	0 až 1 bodů		2 až 7 bodů		8 až 11 bodů		12 až 30 bodů		Počet obcí celkem
	počet obcí	podíl obcí	počet obcí	podíl obcí	počet obcí	podíl obcí	počet obcí	podíl obcí	
ORP Králíky	0	0 %	4	80 %	1	20 %	0	0 %	5
Pk	267	59 %	163	36 %	19	4 %	2	0 %	451

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Na počty obcí ve zvolených kategoriích indexu je možné se podívat i optikou jednotlivých ORP. Z pohledu celého Pardubického kraje se nejvíce obcí nachází v kategorii 8 a více bodů v ORP Chrudim (5 obcí) a Moravská Třebová (4 obce); naopak ORP Holice, Litomyšl, Polička a Ústí nad Orlicí neměly žádnou takovou obec.

Rozmístění jednotlivých kategorií indexu poskytuje následující kartogram.

Obrázek 2: Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Pardubického kraje

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Následující tabulka ukazuje podíly obyvatel ORP Králíky spadajících do jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení. V závorce je k dané hodnotě vždy uvedeno pořadí ORP mezi ORP Pardubického kraje.

Tabulka 3: Podíly obyvatel ORP spadajících do jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení

	% příjemců příspěvků na živobytí (průměrný měsíc 2018)	% příjemců příspěvků na bydlení (průměrný měsíc 2018)	% osob v exekuci (31. 12. 2017)	% dlouhodobě nezaměstnaných osob (prosinec 2018)	% předčasných odchodů ze systému základního vzdělávání (školní rok 2017 – 2018)
ORP Králíky	0,6 (9 - 12)	1,9 (12)	9,7 (14)	0,5 (8 - 12)	7,8 (15)
Pardubický kraj	0,6	1,5	7,1	0,5	4,6

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Z výše uvedených údajů je zřejmé, že sociální vyloučení je určitým negativem pro toto ORP. Je to ale také dáno nízkým počtem obcí v ORP, což trochu zkresluje výsledky. Vyšší než průměr Pardubického kraje jsou hodnoty všech jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení, sociální vyloučení je dle tohoto hodnocení významným problémem území.

4.7 Vzdělanostní struktura

Podíl obyvatel bez vzdělání či se ZŠ v jednotlivých ORP 2011 – analýza HSOÚ

ORP Králíky – 28,4 % – 73. místo ze 73 HSOÚ ČR (tj. nejhorší umístění). Průměr ČR = 18,0 %

V tomto ukazateli všechna problémová ORP v ČR dosahují vyšších hodnot, než je celorepublikový průměr. ORP Králíky v souboru HSOÚ v ČR zaujímá nejhorší pozici. Hodnoty indikátoru budou zřejmě výrazně korelovat s věkovou strukturou obyvatel, protože lze předpokládat, že nižší vzdělání bude zejména u starších osob.

Podíl obyvatel bez vzdělání či se ZŠ v jednotlivých ORP - SLDB 2021

ORP Králíky – 21,8 % – 73. místo ze 73 HSOÚ ČR (tj. nejhorší umístění). Průměr ČR = 13,2 %

Situace z pohledu vzdělanosti obyvatelstva ORP Králíky zůstává nepříznivá, jak vyplývá z výsledků SLDB 2021. Ačkoli hodnota klesá stejně jako v celé ČR, pozice ORP mezi HSOÚ zůstává nezměněna.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání – VŠ (%): SLDB 2021

ORP Králíky – 7,6 % – 15. místo z 15 ORP Pardubického kraje (tj. nejhorší umístění). Průměr kraj = 13,8 %

V tomto indikátoru ORP Králíky dosahuje v rámci kraje nejnižších hodnot ze všech ORP Pardubického kraje.

4.8 Dostupnost služeb

Nízká dostupnost služeb v oblasti zdravotnictví, kultury, obchodu a dalších obecně snižuje komfort života obyvatel, a tedy také atraktivitu regionu pro život. Nízká dostupnost služeb pro obyvatele a s tím spojená snížená atraktivita regionu také bezprostředně způsobuje negativní trendy v oblasti migrace, věkového složení obyvatel i vzdělanostní struktury a lidských zdrojů. Obecně platí, že mladší a vzdělanější část populace má vyšší nároky ohledně komfortu života v jejich bydlišti a zároveň je flexibilnější co se týče stěhování. Komfort života je spojený velmi úzce (ovšem nikoliv výhradně, roli hrají také další faktory – například estetická hodnota sídla a okolní krajiny, dostupnost bydlení atd.) s dostupností služeb je pro tuto část populace jedním z klíčových faktorů při rozhodování o tom, kde si zvolí své bydliště. Přitom lze pozorovat, že nemalá část této skupiny je ochotna tolerovat vyšší dojezdovou vzdálenost do zaměstnání v případě, že daná obec vyhovuje nárokům na kvalitu života (ovšem při splnění podmínky dobré dopravní dostupnosti).

Počet obyvatel se vztahuje k SLDB 2011, datové sady pak k roku 2019.

Jak vyplývá z níže uvedených indikátorů, situace ORP Králíky je v této oblasti značně nepříznivá, což je způsobeno periferní polohou regionu a malou sídelní velikostí města Králíky, jakožto správní obce ORP, která nedisponuje potřebnými službami.

Dostupnost gymnázií a středních škol dle ORP 2019 – analýza HSOÚ

U obou ukazatelů se jedná o standardizované hodnoty, které vycházejí z podílu počtu obyvatel s dostupností gymnázia nebo střední školy do 15 min a z absolutního počtu gymnázií a středních škol

na 10 000 obyvatel. Jednotlivé ukazatele nabývají hodnot 0 až 1 (1 = nejhorší). Výsledná hodnota je standardizovanou hodnotou za obě dílčí komponenty.

dostupnost gymnázií

ORP Králíky – 1,0 - 70. – 73. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 0,41

dostupnost středních škol

ORP Králíky - 0,17 – 10. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 0,3

V ORP Králíky je tedy významný rozdíl mezi dostupností gymnázií a středních škol. V tomto území není žádné gymnázium, nejbližší gymnázium se nachází ve 30 km vzdáleném Lanškrouně. Gymnázium v Králíkách ukončilo činnost v roce 2013.

V ORP Králíky se nachází pouze 1 střední škola, a to Střední odborné učiliště opravárenské Lipka (Králíky). SOUO Lipka poskytuje vzdělání v 1 maturitním oboru, 1 nástavbovém a ve 2 oborech učňovských. Jelikož je počet obyvatel ORP nízký, je hodnota indexu pro střední školy významně ovlivněna a je tedy poměrně vysoká.

Vyjádření Odboru školství Pk k ORP Králíky

Za oblast školství jsme identifikovali špatný stav budov Středního odborného učiliště opravárenské, Králíky, Předměstí 427 a Speciální základní školy Králíky. SOU Králíky se navíc dlouhodobě potýká s nízkým počtem uchazečů o studium, a to i nyní, když rostou počty žáků vycházejících ze základních škol. Obory vzdělání na dané střední škole jsou navíc podpořeny krajskými prospěchovými stipendii. Domníváme se, že se jedná o důsledek nízké porodnosti a migrace obyvatel za prací. Kralicko nevykazuje nedostatek míst v MŠ či ZŠ.

Dostupnost nemocnic dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti nemocnic je zpracován na základě dvou vstupních datových řad, a to dle počtu nemocničních zařízení v daném ORP přepočteném na počet obyvatel a analýzy podílu obyvatel v dojezdové vzdálenosti 15 minut k nejbližšímu nemocničnímu zařízení. Tato datová řada byla vytvořena prostřednictvím síťové analýzy GIS nástrojem. Obě datové řady byly následně standardizovány na stupnici 0 – 1 a výsledný index je statistickým průměrem obou standardizovaných datových řad. Oba faktory (počet nemocničních zařízení a dojezdová vzdálenost) tak mají ve výsledném indexu stejnou váhu. Zdrojem dat je SLDB 2011 a ÚZIS 2019.

Jako nemocnice je dle Národního zdravotnického informačního portálu označováno zařízení poskytující lůžkovou péči.

ORP Králíky 0,37 - 14. místo ze 73 HSOÚ ČR

ORP v tomto ukazateli dosahuje i v rámci problémových ORP ČR dobrých hodnot, a to dokonce i ve srovnání s průměrem ČR (index 0,46) a územími ORP mimo HSOÚ (index 0,45). Co se týče jednotlivých komponent indexu, v ORP je Králíky je nadprůměrný počet nemocnic na 100 tis. obyvatel, podíl obyvatel s dostupností do 15 min. je ve srovnání s ČR průměrný. Je však nutné dodat, že v ORP Králíky se nachází pouze zařízení následné péče (Léčebný ústav Aeskulap s.r.o. – Červená Voda), nikoliv klasické nemocniční zařízení. Nejbližší nemocnice se nachází v Šumperku (34 km), který leží v Olomouckém kraji. V Pardubickém kraji se nejblíže nachází nemocnice Ústí nad Orlicí, která je vzdálena 38 km. Pokud by se v ukazateli zohlednila pouze tato nemocniční zařízení, ORP Králíky by naopak získalo jedno z nejhorších hodnocení, jelikož dojezdový čas do nich je vyšší než mezních 15 minut v tomto indexu.

Dostupnost supermarketů – analýza HSOÚ

Podobně jako v případě dostupnosti nemocnic se i v případě supermarketů pracovalo se dvěma klíčovými složkami - celkovým počtem supermarketů v HSOÚ a podílu obyvatel, kteří mají supermarket dostupný do 15 minut jízdy autem. Počet obyvatel se vztahuje k SLDB 2011, datová sada pak k roku 2019.

Králíky – 0,84 – 71. místo ze 73 HSOÚ ČR

V rámci tohoto indikátoru je patrné, že ORP Králíky vykazuje jedny z nejhorších hodnot v rámci ČR, a to u obou jeho dílčích složek – v době zpracování zdrojové analýzy bylo v území 11 supermarketů na 100 tis. obyvatel, přičemž pouze 14,75 % obyvatel ORP mělo supermarket v dojezdové vzdálenosti do 15 minut. Na druhou stranu je třeba vzhledem ke specifické struktuře osídlení a velikosti regionu chápat tento údaj jako do značné míry diskutabilní. Téměř polovina obyvatel ORP bydlí v Králíkách, které mají supermarket. Je pravda, že z odlehlejších částí Králíků doba dojížďky může přesáhnout 15 min, nicméně s přihlédnutím ke konkrétní situaci lze danou situaci označit jako bezproblémovou.

Dostupnost kulturních služeb – analýza HSOÚ

V rámci této analýzy jsme chtěli také posoudit dostupnost kulturních služeb V analýze HSOÚ to bylo založeno na dostupnosti divadel a kin. V tomto materiálu bylo uvedeno, že v ORP Králíky není žádné takové zařízení. To aktuálně není pravda, protože v Králíkách je kino a divadelní klub Na Střelnici. Z tohoto pohledu lze označit dostupnost tohoto typu kulturních služeb jako dobrou.

Vyjádření Odboru kultury Pk:

V ORP Králíky nemá Pk žádnou zřizovanou příspěvkovou organizaci v oblasti kultury. Nachází se tam ovšem část majetku Pk – Tvrz Bouda, kterou spravuje Společnost přátel čs. opevnění, o.p.s. a dostává od Pk na provoz dotaci. Na území se nachází Městské muzeum Králíky, Vojenské muzeum Králíky a Klub Na Střelnici – vše zřizované městem. O jiné kulturní infrastruktuře (mimo knihovny) v území nevíme.

V oblasti památkové péče dochází k častým změnám na pozici referenta státní památkové péče v ORP. V rámci Pk je zde největší množství ohrožených památek v poměru k celkovému počtu – 10 % kulturních památek je v havarijním stavu. Díky své odlehlosti na okraji Pk (ČR) je zde nedostatečné zastoupení kulturních památek (ve vesnickém prostředí není dostatečně prozkoumáno dochování historických objektů a tyto cenné stavby nejsou prohlášeny za kulturní památky). ORP má historickou nevýhodu, neboť se jedná o oblast bývalých tzv. Sudet, mnoho částí bylo vysídleno a mnoho objektů dlouhou dobu bez využití, což vedlo k zanedbání běžné údržby a chátrání.

K výše uvedenému stanovisku doplňujeme, že v rámci města také funguje jím zřízené organizační složka Muzeum K-S 14. Mnohé objekty byly během minulých let opravovány (klášter Hora matky Boží, pevnostní objekty apod.)

Dostupnost sociálních služeb

V materiálu analýza HSOÚ nebyla řešena dostupnost sociálních zařízení. V ORP Králíky se nachází domov pro seniory (Červená Voda), pečovatelská služba Červená Voda, sociálně-terapeutické dílny pro osoby s lehkým až středním mentálním, tělesným či kombinovaným postižením, či osoby v nepříznivé životní situaci v Králíkách a občanská poradna pro osoby v nepříznivé sociální nebo životní situaci (1 den v týdnu v Králíkách a Červené Vodě). Ostatní typy sociálních služeb na území ORP nejsou dostupné.

Vyjádření Odboru sociálních věcí Pk:

ORP lze považovat za region méně pokrytý sociálními službami, nicméně s ohledem na velikost a počet obyvatel to není zásadní. Základní služby sociální péče, tj. pečovatelská služba, domovy pro seniory jsou v území dostatečně zastoupeny. V území rovněž působí ambulantní služba (sociálně terapeutické dílny) pro osoby se zdravotním postižením, kteří mohou využívat i zařízení denního stacionáře v Neratově (KHK). Poskytovatelé služeb sociální prevence a poradenství mají v území detašované pracoviště nebo do území dojíždí (např. občanská poradna, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy pro osoby ohrožené závislostmi aj.).

Na území chybí odlehčovací služby pro seniory a rovněž v území není specializovaná pobytová služba pro osoby s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demence (někteří klienti jsou v domově pro seniory). Aktuálně nemáme informace, že pečovatelská služba zvládá péči o osoby s Alzheimerovou chorobou.

Nižší dostupnost je u služby osobní asistence.

Jde o území s nejvyšším podílem osob v exekuci.

Vyjádření OSVZ MÚ Králíky :

Máme za to, že stanovisko OSVZ Pk vystihuje situaci v pokrytí regionu sociálnímu službami výstižněji, než původní text. S ohledem na velikost regionu, co se potencionální klientely sociálních služeb týče, nelze předpokládat vznik služeb přímo v ORP. Vedle terénních a ambulantních služeb pokrývají potřebnost i detašovaná pracoviště služeb sídlících v jiných územích Pdb. Kraje, jak uvádí OSV Pk. Jen pro upřesnění, pečovatelskou službu poskytuje v regionu město Králíky prostřednictvím své organizační složky. Pečovatelská služba v Červené Vodě je zajišťována „dodavatelsky" Charitou Zábřeh, tj. službou z území Olomouckého kraje.

V ORP Králíky rovněž chybí sociální služby pobytového či charakteru (azylové domy, chráněné bydlení, případně pak denní centra, noclehárny apod.), které umožňují řešit nejen bytovou situaci osob s kumulovanými sociálními problémy, které se na území ORP Králíky pohybují. I v tomto případě platí, že území nemá dostatečný potenciál klientely pro vnik služeb tohoto druhu.

Nicméně obecně lze i vzhledem k relativní uzavřenosti území konstatovat špatnou dostupnost některých typů služeb a občanské vybavenosti. Určitou možností (za předpokladu zlepšení dopravní obslužnosti) je možnost využívat tyto služby v přilehlém území Olomouckého kraje.

4.9 Vodovody, kanalizace, životní prostředí

Indikátory, které se týkají vodního hospodářství a životního prostředí, jsou přebírány ze Strategie rozvoje Pk 2021 – 2027, kdy zdrojová data jsou poskytována ČSÚ. U prvních dvou indikátorů jsou k dispozici pouze data za rok 2021.

Obce s plynofikací (%), 2021

SRPK – ORP Králíky – 40 % – 15. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj 79,2 %

ORP v tomto ukazateli dosahuje podprůměrné hodnoty – v tomto ORP je plynofikován nejnižší podíl obcí ze všech ORP kraje.

Obce s kanalizací s napojením na ČOV (%), 2021

SRPK – ORP Králíky – 100 % – 1. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj 53,9 %

V tomto ukazateli je oproti předchozímu ukazateli situace opačná – v ORP Králíky je ke kanalizaci připojen nejvyšší podíl obcí ze všech ORP kraje. To je částečně způsobeno nízkým počtem obcí v tomto ORP.

Koeficient ekolog. stability (2023)

ORP Králíky – 4,07 – 1. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj 0,95

Tento ukazatel vyjadřuje podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí a mimo jiné ukazuje určitý potenciál pro trávení volného času jak návštěvníků regionu, tak místních obyvatel. V tomto ukazateli ORP dosahuje vysoce nadprůměrné hodnoty vzhledem k poloze v přírodně cenném prostředí Králického Sněžníku.

4.10 Cestovní ruch

Území ORP Králíky představuje jedno z nejhodnotnějších území v celém Pardubickém kraji, přestože zde není vymezena žádná chráněná krajinná oblast. Nachází se zde ale největší rozloha lokalit Natura 2000 v kraji, dále také Národní přírodní rezervace Králický Sněžník. Území celého ORP má nejvyšší koeficient ekologické stability území ze všech ORP v kraji. Díky tomu se zde nabízí významné příležitosti pro rozvoj cestovního ruchu v letní i zimní sezoně. Pro jeho koordinovaný rozvoj byla zřízena organizace cestovního ruchu Králický Sněžník o.p.s. O významu cestovního ruchu vypovídá také fakt, že největším zaměstnavatelem v ORP je Králíky je společnost Sněžník a.s., vlastnící horský resort Dolní Morava.

Na území obce Dolní Morava se nachází nejvyšší bod Pardubického kraje, Králický Sněžník (1 424 m n. m.). Významnými lyžařskými středisky jsou Dolní Morava a Červená Voda - Buková hora, které nabízejí celoroční sportovní vyžití. Hojně navštěvovanými turistickými cíli jsou Stezka v oblacích, Mamutí horská dráha, či tzv. Sky Bridge 721 (nejdelší visutý most pro pěší na světě) v Dolní Moravě, který byl uveden do provozu v květnu 2022.

Nacházejí se zde také kulturní památky, např. barokní areál kláštera Hory Matky Boží v Hedči (od roku 2018 Národní kulturní památka) s křížovou cestou, Městské muzeum v budově radnice, Východočeský památník celnictví či Památník obětem internace Králíky. Zájemci o válečnou tematiku mohou navštívit vojenská muzea v Králíkách a v Lichkově, Muzeum opevnění – dělostřeleckou tvrz Hůrka ve městě Králíky, pěchotní srub K-S 14 „U cihelny a několik zachovalých pevnostních staveb vybudovaných před 2. světovou válkou. Turisté také mohou navštívit Návštěvnické centrum Kralického Sněžníku.

V ORP Králíky se nacházejí 4 nejvýznamnější turistické cíle Pardubického kraje, jak uvádějí statistiky cestovního ruchu (CzechTourism 2023).

Celý region cca od roku 2008 zažívá velký a rychlý rozvoj v oblasti cestovního ruchu včetně přílivu návštěvníků. Ten je koncentrován hlavně do některých lokalit v obci Dolní Morava. To sebou přináší i některé negativní trendy (záporný vliv na životní prostředí, nedostatečné infrastruktura pro vyšší počty turistů apod.). Stále větším problémem se stává i jednodenní návštěvnost (zejména cílů v obci Dolní Morava), která území přináší nízký ekonomický efekt a přitom má značné nároky na místní infrastrukturu. Začíná být i pociťován odliv návštěvníků, kteří preferují nedotčenou přírodu s minimem turistů.

Tabulka 4: Návštěvnost turistických cílů v Pardubickém kraji (2023)

Pořadí	Turistický cíl	Počet registrovaných návštěvníků (tis. osob)
1	Sky Bridge 721 (Dolní Morava)	223
2	Stezka v oblacích (Dolní Morava)	208
3	Východočeské muzeum v Pardubicích	159
4	Mamutí horská dráha (Dolní Morava)	109
5	Muzeum v přírodě Vysočina, Veselý kopec	58
6	Dětské zážitkové parky (Dolní Morava)	57

Zdroj: CzechTourism

V ORP Králíky se nacházelo v roce 2023 celkem 40 hromadných ubytovacích zařízení s 1 798 lůžky. O významu cestovního ruchu pro toto ORP vypovídá fakt, že v následujícím ukazateli ORP Králíky zajímá 1. místo z ORP kraje.

Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na 10 tis. obyvatel (ČSÚ 2023):

ORP Králíky – 2092,89 – 1. místo z 15 ORP kraje. Průměr kraj = 382,09

5 Čerpání evropských fondů

Pro zpracování této části jsme čerpali z materiálu „**Analýza čerpání evropských dotací v Pardubickém kraji 2014–2023**, který Odbor rozvoje KÚ Pk zpracoval v květnu 2024. Tento dokument detailně analyzuje čerpání evropských dotací v území Pardubického kraje v období 2014–2023 a podrobně se věnuje také čerpání v HSOÚ Pardubického kraje (tj. kromě ORP Svitavy i ORP Česká Třebová, Moravská Třebová a Králíky).[1]

Celková dotace EU na projekty podpořené na území Pardubického kraje v období 2014–2023 ve vybraných OP dosahuje téměř 37 miliard korun. V přepočtu na 1 obyvatele se jedná o částku cca 70 tisíc korun, což představuje druhé nejvyšší čerpání v mezikrajském srovnání v ČR. Obdobně projekty obcí Pardubického kraje dosáhly v rámci čerpání dotací EU v mezikrajském srovnání na jednu z nejvyšších příček. Na území Pardubického kraje byl největší objem dotací EU u podpořených projektů čerpán z IROP a OP D. V případě OP D se však v drtivé míře jedná o centrálně řízené projekty, které nevypovídají o schopnosti území čerpat dotace.

Je třeba dodat, že část dotace EU, která v období 2014–2023 směřovala do Pardubického kraje, není možné blíže územně zacílit. Operační programy jako například OP VVV nebo OP Z až na výjimky neuvádí územní dopad na úroveň ORP a níže, tento údaj však chybí také u části projektů ostatních OP (necelých 6 % celkového objemu dotací na projekty IROP, 11 % u OP PIK, v případě OP ŽP ale až třetina objemu dotací).

Do území ORP Králíky směřovaly ze sledovaných OP následující objemy dotací.

Tabulka 5: Dotace EU na projekty podpořené z jednotlivých OP v ORP Svitavy v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

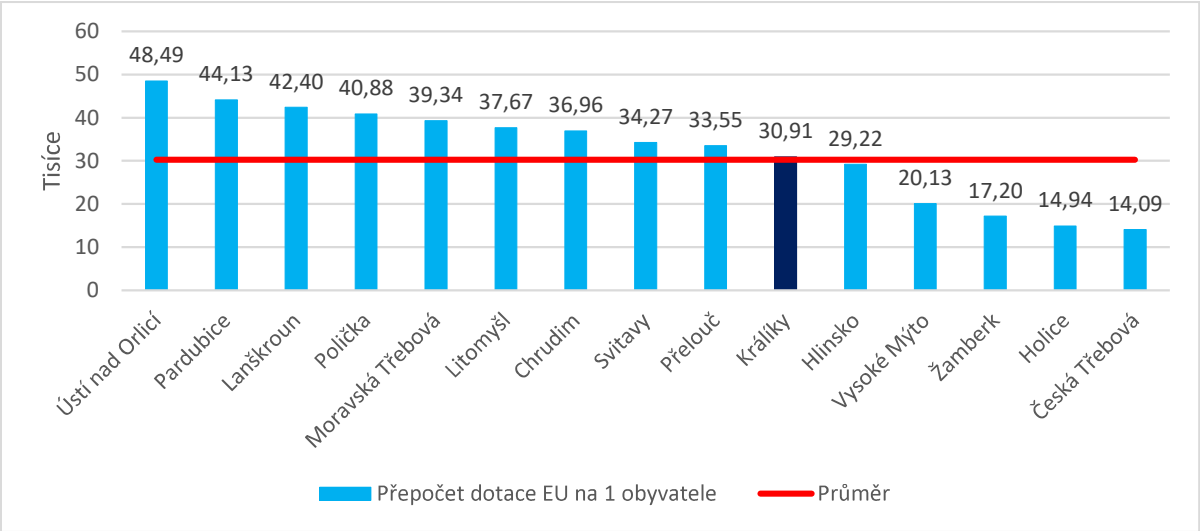
OP	Dotace EU
OP ŽP	87,58
Interreg V-A ČR-PL	83,60
OP PIK	54,83
IROP	36,37
OP D	1,07
OP VVV	1,07
Celkem	264,52

Zdroj: MS2014+

[1] Materiál vychází z dat monitorovacího systému MS2014+ poskytovaných Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, který obsahuje údaje o projektech spadajících do programového období 2014-2020. Sledovány byly projekty PODPOŘENÉ, tedy projekty schválené, v realizaci a ukončené. Hodnocení byly podrobeny Integrovaný regionální operační program (IROP), Životní prostředí (OP ŽP), Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), Výzkum, vývoj, vzdělávání (OP VVV), Doprava (OP D), Zaměstnanost (OP Z) a program Přeshraniční spolupráce Česko – Polsko (Interreg V-A ČR-PL). Sestava ze systému MS2014+ byla vytvořena v lednu 2024, stav žádostí je datován k 31. 12. 2023. Všechny výsledky byly dle možností relativizovány – tj. zejména přepočítány na počet obyvatel.

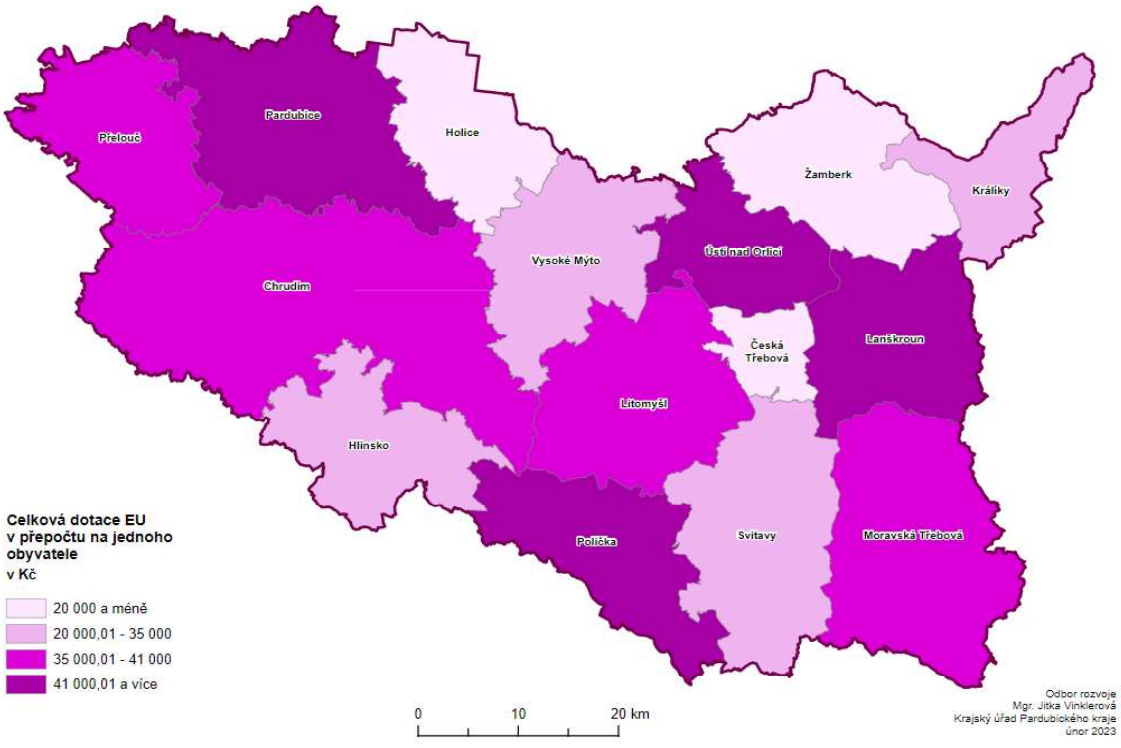
Následující graf a mapa znázorňují pořadí jednotlivých ORP Pardubického kraje v celkovém srovnání čerpání dotace EU za sledované období a jednotlivé relevantní OP. ORP Králíky v tomto ohledu dosahuje průměrných výsledků.

Graf 3: Přepočet celkové dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v ORP Pardubického kraje v období 2014–2023 (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Obrázek 3: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

5.1 Integrovaný regionální operační program

Z tohoto OP bylo v období 2014–2023 v ORP Králíky podpořeno 18 projektů s celkovou dotací EU ve výši přes 35 mil. Kč.[2]

Tabulka 6: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci IROP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

ORP	Dotace EU
Pardubice	3 144,29
Chrudim	1 545,28
Ústí nad Orlicí	729,17
Svitavy	697,86
Litomyšl	603,45
Moravská Třebová	517,56
Lanškroun	444,21
Polička	428,66
Přelouč	396,57
Vysoké Mýto	232,14
Hlinsko	205,69
Žamberk	176,69
Holice	150,28
Česká Třebová	57,80
Králíky	**36,37**
Celkem	9 366,01

Zdroj: MS2014+

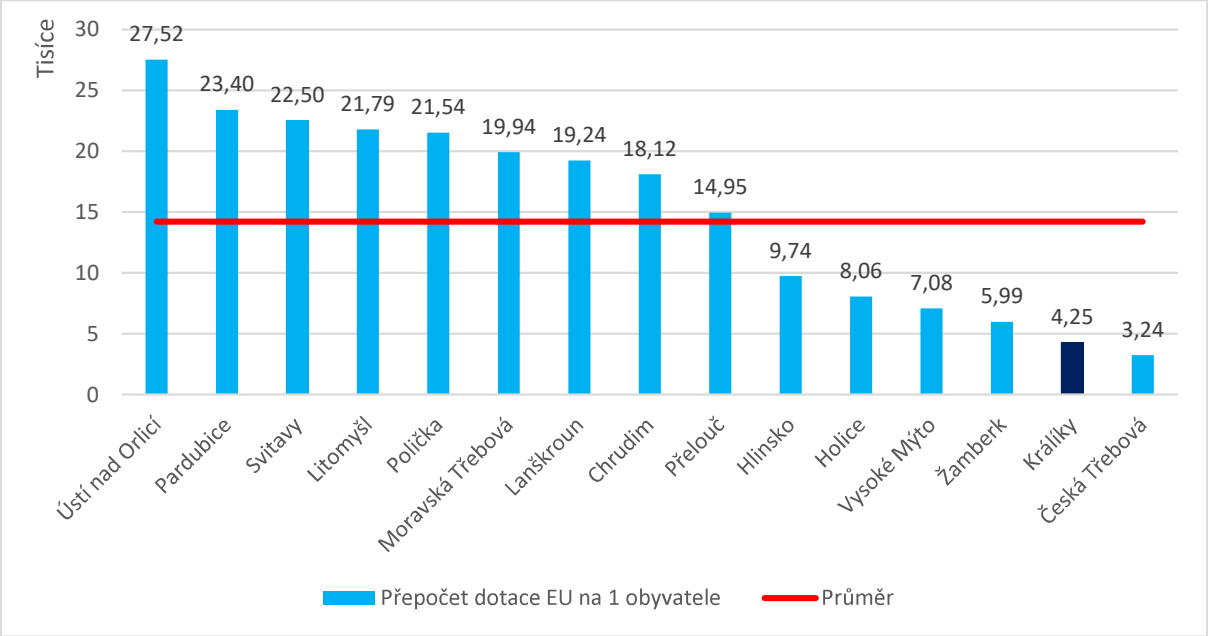
Mezi žadatele z ORP Králíky s nejvyšší čerpanou dotací EU z IROP za období 2014–2023 patří město Králíky a dále obec Červená Voda.

Pokud se na výše uvedené hodnoty podíváme optikou přepočtu na počet obyvatel, patří ORP Králíky mezi nejméně čerpající regiony společně s ORP Česká Třebová nebo ORP Žamberk, viz následující graf a také mapa.

[2] Dotaci EU ve výši 569,80 mil. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 5,7 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci IROP.

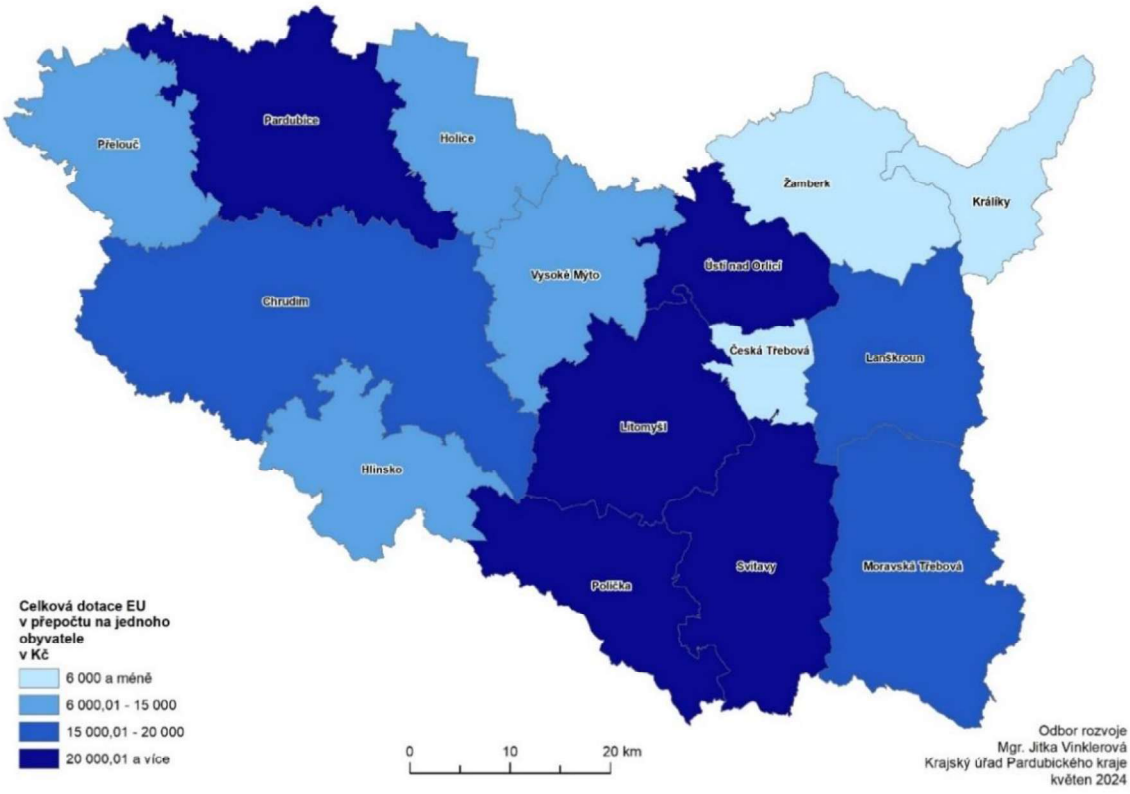
Mezi takové projekty patří mj. projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, např. „Modernizace infrastruktury pro sdílení informací a dat s obcemi Pardubického kraje“ (projekt Pardubického kraje jako žadatele). V některých případech nebyl tento údaj při vyplňování informací do MS2014+ uveden (např. „Zavedení parciálních trolejbusů do provozu městské hromadné dopravy v Pardubicích“), což do jisté míry zkresluje výsledné hodnoty za jednotlivé ORP.

Graf 4: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Obrázek 4: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele (Kč)

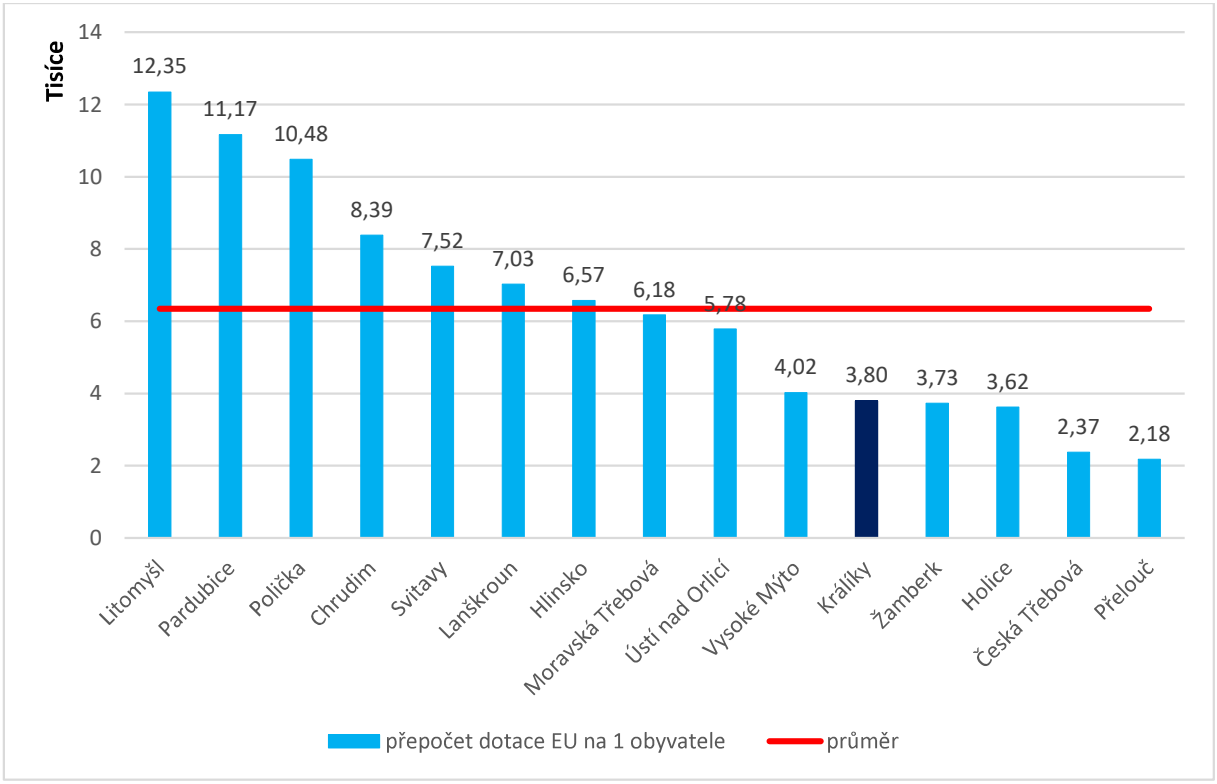
Zdroj: MS2014+

Uvedený graf a mapa jasně ukazuje, že mezi jednotlivými ORP existují v rámci čerpání z IROP v přepočtu na jednoho obyvatele výrazné rozdíly. Významné rozdíly se nacházejí i uvnitř okresů mezi jeho ORP. ORP s nejvyšším čerpáním z IROP v přepočtu na jednoho obyvatele nalezneme v jižní části Pardubického kraje.

Při podrobnějším pohledu na jednotlivé projekty IROP v rámci ORP Pardubického kraje ovšem zjistíme, že v drtivé většině případů představují největší projekty ty, kde je žadatelem Pardubický kraj.

Jelikož tím dochází k určitému zkreslení při porovnávání jednotlivých ORP, rozhodli jsme se projekty Pardubického kraje (a jeho příspěvkových organizací) vyřadit. Výsledná data jsou uvedena v následujícím grafu.

Graf 5: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů Pardubického kraje (vč. PO a ZO) v roli žadatele (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Jak ukazuje výše uvedený graf, po odečtení projektů Pardubického kraje ORP Králíky stále patří mezi ORP s podprůměrným čerpáním dotací z IROP, ze 14. místa se však posune na 11. pozici mezi ORP Pardubického kraje.

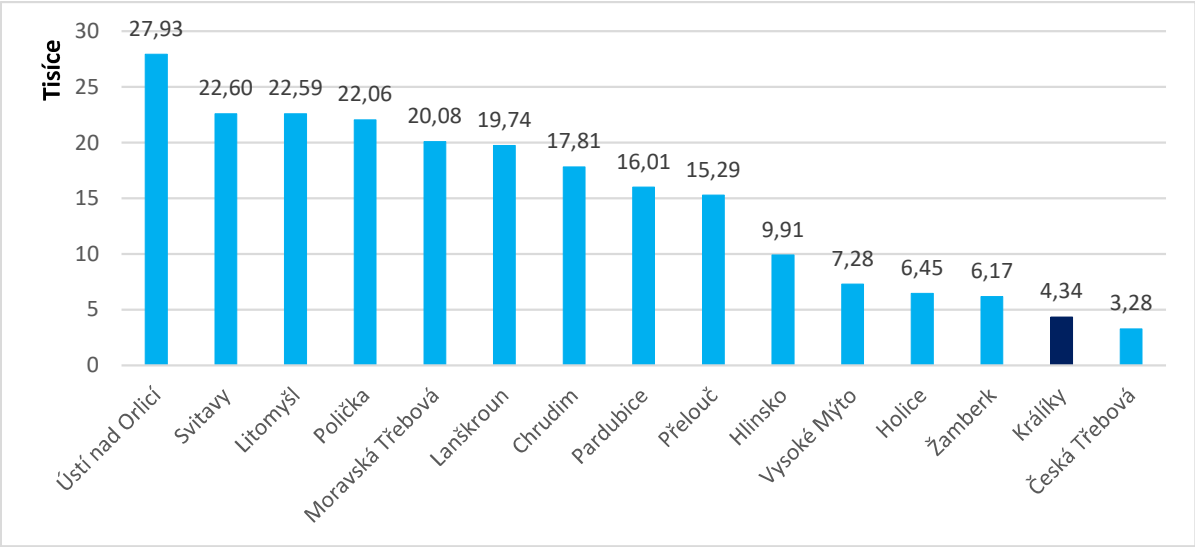
Další otázkou, kterou jsme si kladli, bylo, do jaké míry zasahují do srovnání jednotlivých ORP projekty ITI, na které v rámci kraje dosáhnou pouze čtyři ORP – Pardubice, Přelouč, Holice a Chrudim.

Tabulka 7: Podíl dotací EU projektů ITI na celkovém čerpání dotací EU na podpořené projekty IROP v letech 2014–2023 (dotace EU v mil. Kč)

ORP	Dotace EU za ORP	Dotace EU za projekty ITI	%
Pardubice	3 144,29	1 080,33	34,36
Holice	150,28	34,46	22,93
Chrudim	1 545,28	67,27	4,35
Přelouč	396,57	8,34	2,1

Zdroj: MS2014+

Graf 6: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů ITI (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Největší podíl projektů ITI připadá na ORP Pardubice, kde tvoří celých 34 % celkového čerpání dotace EU v rámci IROP. V souladu s tím se ORP Pardubice po odečtení projektů ITI propadne v přepočtu čerpání dotace EU na 1 obyvatele z 2. místa až na 8. místo. U ORP Chrudim, ORP Přelouč a překvapivě ani v případě ORP Holice na výsledné pořadí nemají projekty ITI větší vliv.

Jak už bylo řečeno, v rámci IROP byla obecně více než polovina dotací EU na území Pardubického kraje čerpána prostřednictvím projektů Pardubického kraje jako žadatele (projekty především z oblasti silnic a zdravotnictví), další zhruba čtvrtina objemu dotací EU připadala na projekty obcí. Obce získaly největší podíl finančních prostředků na vzdělávací aktivity (základní a mateřské školy) a dále pak pro oblast udržitelných forem dopravy, kde se jednalo hlavně o projekty dopravních terminálů ve městech. Tato skutečnost platí i pro samotné ORP Svitavy.

Tabulka 8: Největší podpořené projekty obcí Pk v rámci IROP v letech 2014–2023

Název projektu	Žadatel	Dotace EU
Centrální polytechnické dílny	Statutární město Pardubice	144 253 111
Terminál B	Statutární město Pardubice	86 900 443
MŠ Svítkov - novostavba objektu mateřské školy	Statutární město Pardubice	52 680 734
Autobusový terminál Heřmanův Městec	Město Heřmanův Městec	49 659 727
Dostavba centr. pavilonu ZŠ v ul. Školní 247 v Opatovicích nad Labem	Obec Opatovice nad Labem	46 318 887
Přestupní terminál Svitavy nádraží	Město Svitavy	42 046 178
Regionální polytechnické centrum	Město Lanškroun	39 813 737
Integrovaný dopravní přestupní terminál Hlinsko	Město Hlinsko	38 683 180
Půdní vestavba ZŠ Smetanova, Lanškroun	Město Lanškroun	33 320 027
Lávka pro pěší a cyklisty mezi Svítkovem a Rosicemi	Statutární město Pardubice	32 723 648

Zdroj: MS2014+

Nejvyšší dotace z IROP získal projekt města Králíky s názvem „Autobusové nádraží – Králíky“, a to 10,9 mil. Kč, a dále projekt ZŠ a MŠ Červená Voda s názvem „Modernizace odborných učeben na II. stupni ZŠ“ ve výši 8,3 mil. Kč.

Nicméně je třeba doplnit, že v rámci již výše zmíněného ROP NUTS II Severovýchod v období 2007–2013 byly v rámci ORP Králíky realizovány finančně velké projekty zejména v oblasti cestovního ruchu. Jde např. o projekt Centrum cestovního ruchu Dolní Morava s dotací více jak 235 mil. Kč, Vojenské muzeum Králíky s dotací více jak 75 mil. Kč a další projekty. Tyto projekty byly do značné míry základem stávajícího boomu regionu v sektoru cestovního ruchu.

5.2 Operační program Životní prostředí

Z tohoto OP bylo v ORP Králíky v období 2014–2023 podpořeno 22 projektů s celkovou dotací EU ve výši přes 87 mil. Kč.[3]

Tabulka 9: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP ŽP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

ORP	Dotace EU
Chrudim	563,13
Pardubice	537,67
Hlinsko	292,19
Polička	260,38
Přelouč	240,67
Moravská Třebová	188,90
Žamberk	161,98
Litomyšl	157,09
Ústí nad Orlicí	139,00
Vysoké Mýto	95,33
Králíky	**87,58**
Svitavy	80,73
Lanškroun	65,84
Česká Třebová	55,49
Holice	53,90
Celkem	2 979,91

Zdroj: MS2014+

Mezi žadatele z ORP Králíky s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP ŽP za období 2014–2023 patří obdobně jako v případě IROP město Králíky a dále obec Červená Voda.

[3] Dotaci EU ve výši téměř 1,3 mld. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 30,2 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci OP ŽP.

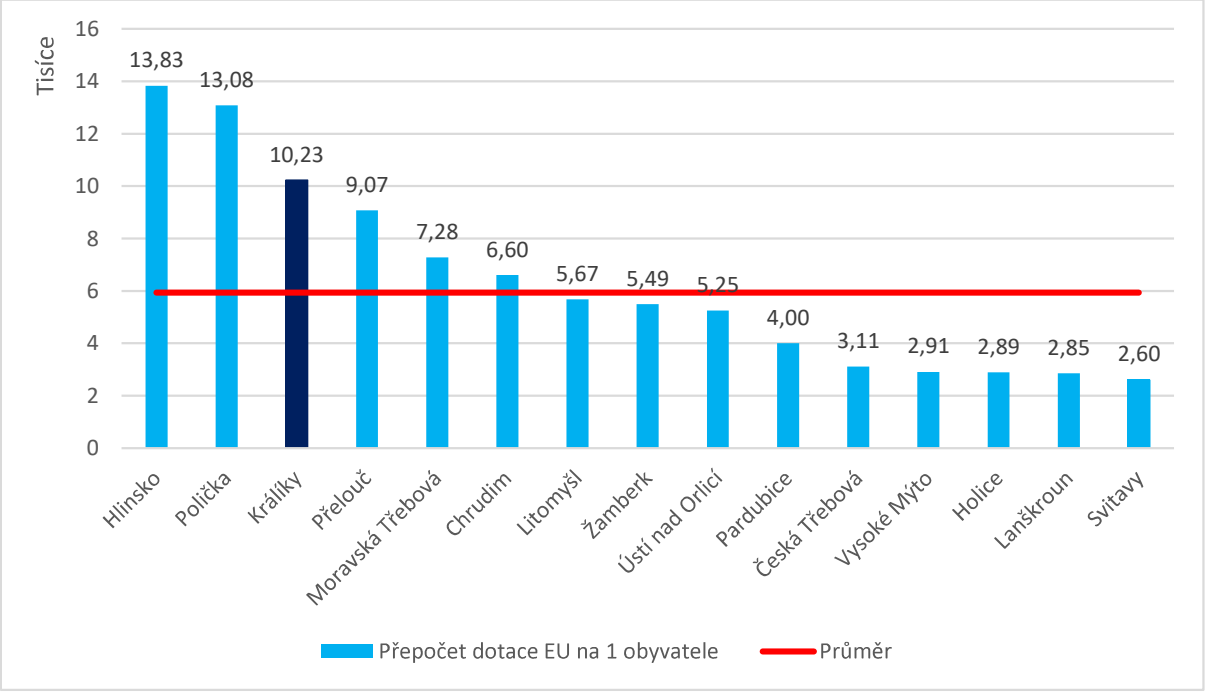
Mezi takové projekty patří mj. projekty Řídícího orgánu OP ŽP s dopadem na celou ČR nebo projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, jako např. Kotlíkové dotace. V ostatních případech nebyl tento údaj při vyplňování informací do MS2014+ uveden, což do jisté míry zkresluje výsledné hodnoty za jednotlivé ORP.

Tabulka 10: Žadatelé z ORP Králíky s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP ŽP za období 2014–2023 (v mil. Kč)

Žadatel	Dotace EU
Město Králíky	59,96
Obec Červená Voda	28,50
OMB composites EU a.s.	19,39
Služby města Králíky s.r.o.	12,17
SNĚŽNÍK , a.s.	9,77
INTERCOLOR, akciová společnost	8,27
Základní škola a mateřská škola Červená Voda	6,41
Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	6,08
NUMAZON s.r.o.	3,83
Pardubický kraj	3,80

Zdroj: MS2014+

Graf 7: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 (v tis. Kč)[4]

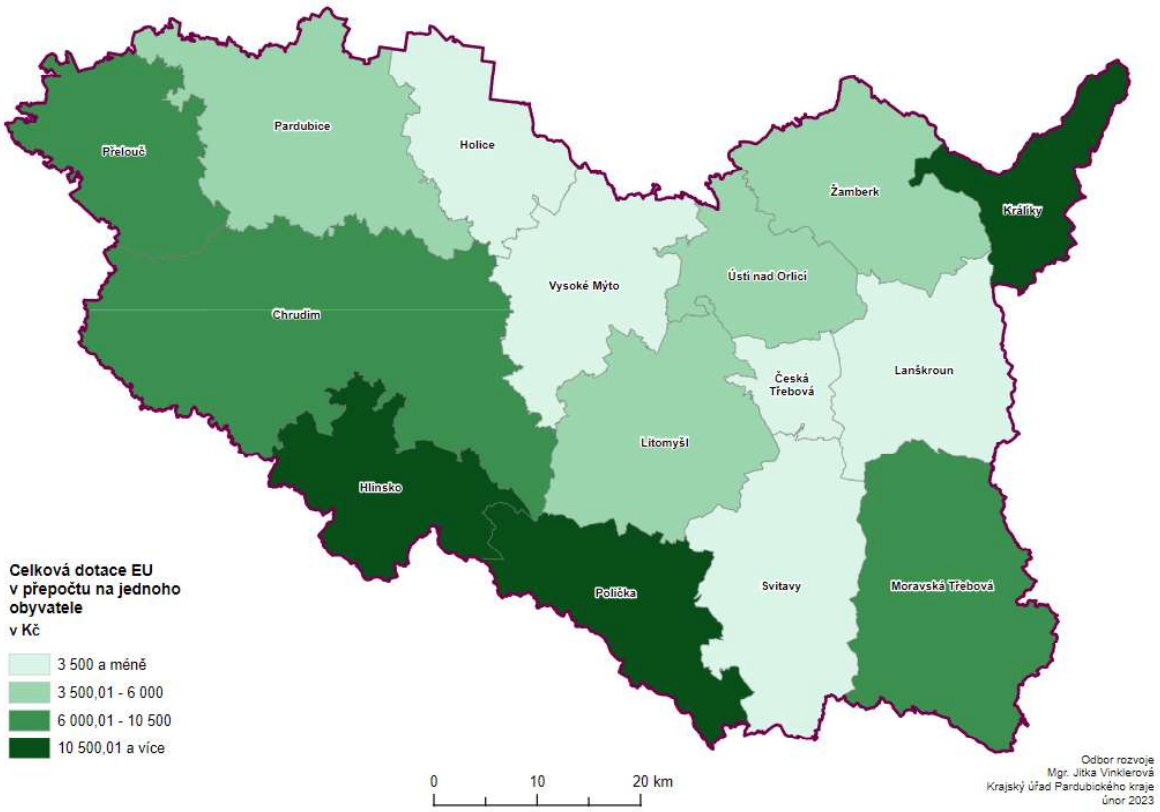

Zdroj: MS2014+

Jak je patrné z grafu výše, OP ŽP je v ORP Králíky vyhledávaným programem, mezi ORP Pardubického kraje ORP Králíky zaujímá 3. místo v čerpání v přepočtu na 1 obyvatele.

[4] Na čelní pozici ORP Hlinsko měl bezesporu zásadní vliv projekt „Opatření k ochraně mokřadních ekosystémů rybníků Loch a Velká Kamenice v CHKO Žďárské vrchy“ žadatele Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky s dotací ve výši přesahující 97 mil. Kč, který patří mezi vůbec největší projekty podpořené v rámci OP ŽP na území Pardubického kraje v dotčeném období.

Obrázek 5: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

Vliv projektů Pardubického kraje v roli žadatele na výsledné pořadí v rámci ORP není v případě OP ŽP významný (jako u IROP), vzhledem k tomu, že na Pardubický kraj připadá pouze 20 % objemu dotace EU na podpořené projekty (a z této částky převážná většina připadá na kotlíkové dotace, které není možné územně zacílit na úroveň ORP). Naopak projekty obcí zaujímají větší podíl než v případě IROP, a to necelých 40 % objemu dotací z OP ŽP na podpořené projekty v Pardubickém kraji.

5.3 Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Z tohoto OP bylo v ORP Králíky v období 2014–2023 podpořeno 11 projektů s celkovou dotací EU ve výši přes 54 mil. Kč.[5]

Tabulka 11: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP PIK v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

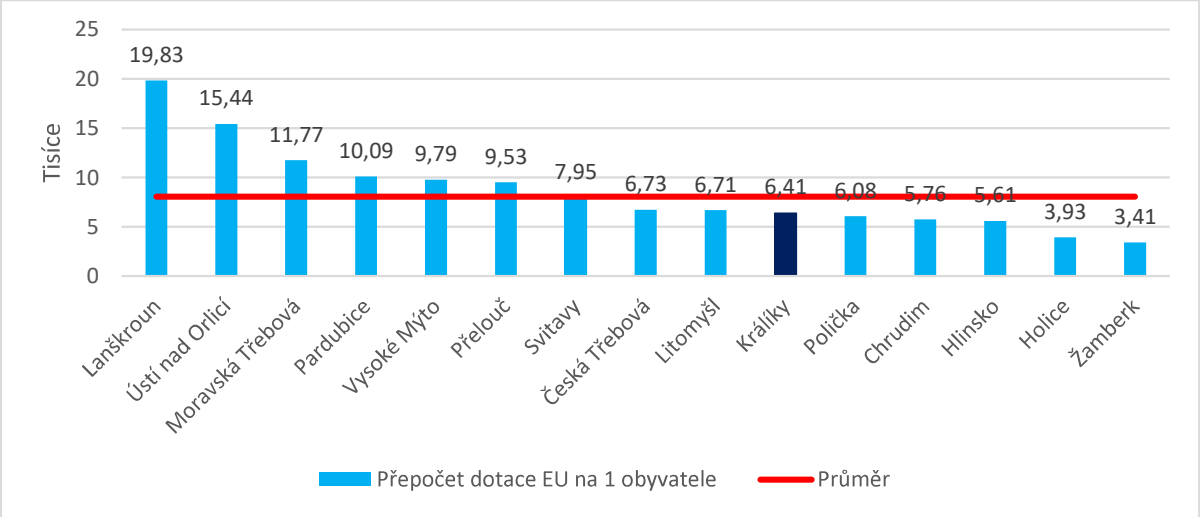
ORP	Dotace EU
Pardubice	1 356,13
Chrudim	491,04
Lanškroun	457,65
Ústí nad Orlicí	408,97
Vysoké Mýto	321,23
Moravská Třebová	305,60
Přelouč	252,63
Svitavy	246,76
Litomyšl	185,70
Polička	120,94
Česká Třebová	119,95
Hlinsko	118,55
Žamberk	100,53
Holice	73,37
Králíky	**54,83**
Celkem	4 613,89

Zdroj: MS2014+

Mezi žadatele z ORP Králíky s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP PIK za období 2014–2023 patří OMB composites EU a.s., SNĚŽNÍK, a.s. a dále INTERCOLOR, akciová společnost.

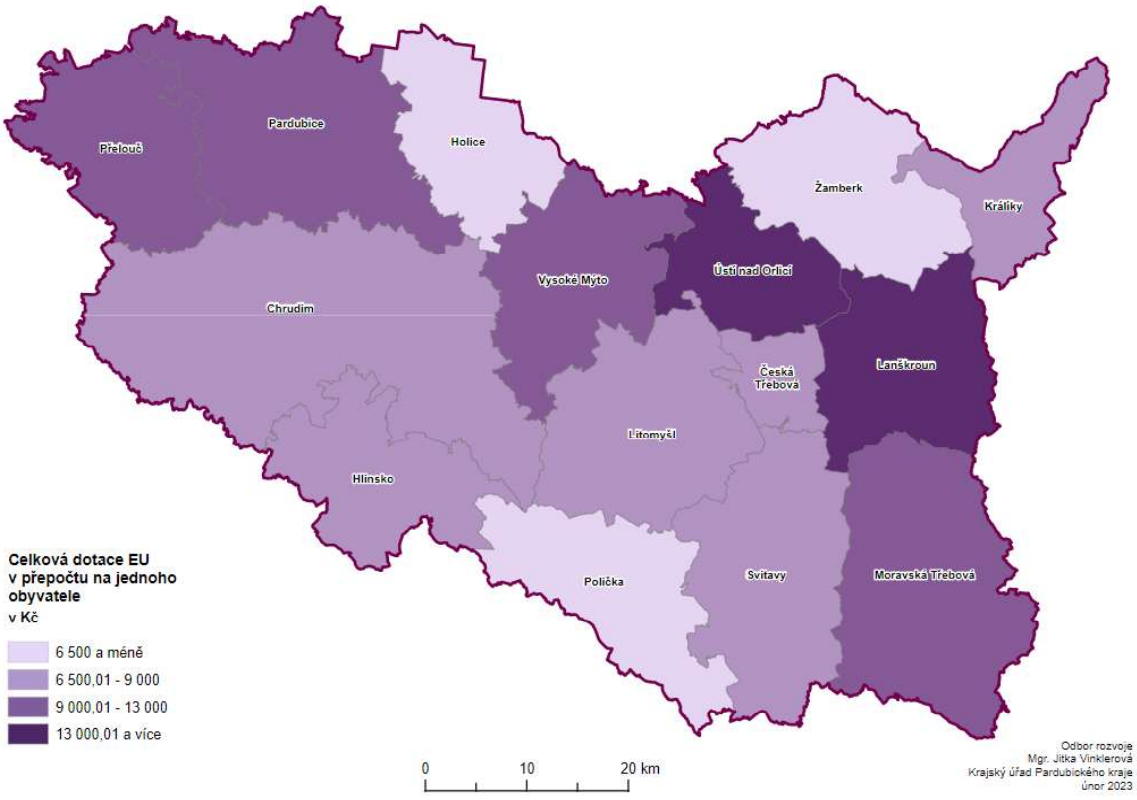
[5] Dotaci EU ve výši cca 600 mil. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 11,3 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci OP PIK.
Mezi takové projekty patří mj. projekty Řídícího orgánu OP PIK s dopadem na celou ČR nebo projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, jako např. Digitální technická mapa Pardubického kraje (DTM) nebo Digitální technická mapa ŘSD ČR. V ostatních případech nebyl tento údaj při vyplňování informací do MS2014+ uveden, což do jisté míry zkresluje výsledné hodnoty za jednotlivé ORP.

Graf 8: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Obrázek 6: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

Územní vzorec čerpání se opět liší od předchozích programů. Poněkud překvapivě nevynikají ani „průmyslovější“ regiony. ORP Králíky si i zde vede poměrně dobře a dosahuje průměrných hodnot.

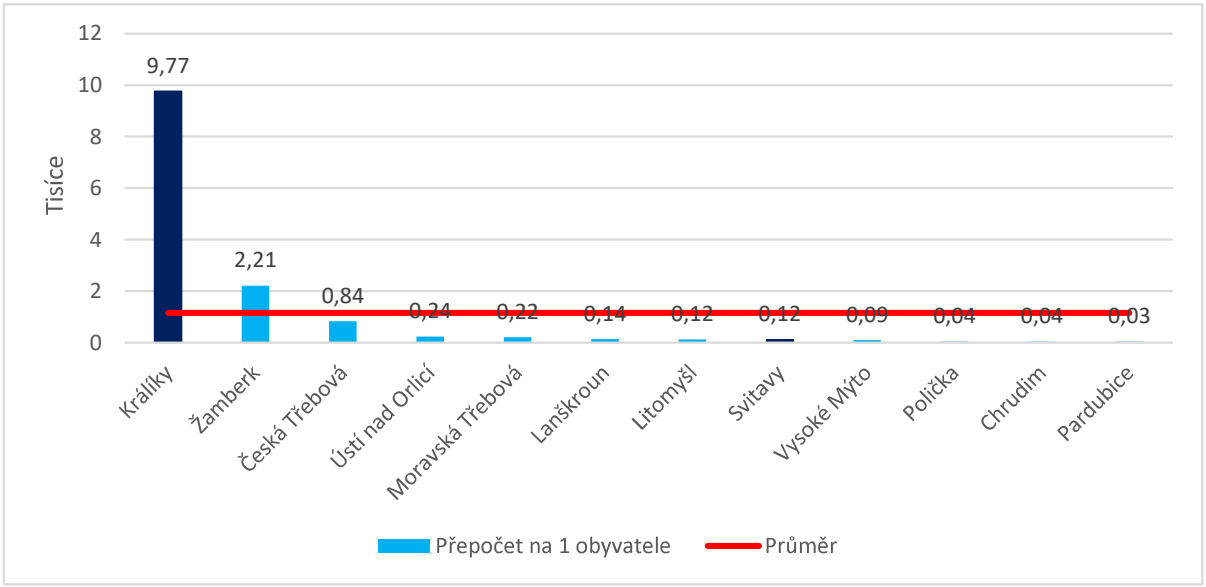
5.4 Program přeshraniční spolupráce Interreg V-A ČR-PL

Vzhledem ke specifičnosti programu Interreg V-A ČR-PL je tato kapitola zpracována na základě jiné metodiky než předchozí části. **Do analýzy je zahrnuta pouze ta část dotace EU, která připadá na subjekt z území Pardubického kraje.** Nejedná se tedy o celkovou dotaci na projekt jako u ostatních OP. Kurz použitý pro přepočet z EUR byl 24,50 Kč/EUR. Do analýzy jsou zahrnuty také projekty z Fondu mikroprojektů.

V celkovém objemu podpořil program Interreg V-A ČR-PL na území Pardubického kraje projekty s dotací ve výši cca 212 mil. Kč, z toho Fond mikroprojektů zahrnoval projekty s dotací EU necelých 21,5 mil. Kč.[6]

Z tohoto OP bylo v období 2014 – 2023 v ORP Králíky čerpáno nepoměrně výše oproti ostatním ORP Pardubického kraje, což je dáno především polohou u hranic s Polskem.

Graf 9: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023, včetně Fondu mikroprojektů (v tis. Kč)

Zdroj: Podklady z Regionálního kontaktního místa Pardubického kraje

[6] Dotaci EU ve výši cca 14,5 mil. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 7 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci ORP. Mezi takové projekty patří projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, například projekt „Drugstop - přeshraniční spolupráce policejních jednotek v oblasti boje s drogovou kriminalitou“.

5.5 Shrnutí

ORP Králíky jako celek čerpá evropské fondy s menší intenzitou než ostatní ORP. Nicméně u jednotlivých operačních programů je situace rozdílná. Velmi dobré čerpání je u OP ŽP – zjevně z důvodu lokalizace ORP ve venkovském prostředí s vysokými hodnotami v oblasti přírody. Velmi intenzivně je také čerpán operační program přeshraniční spolupráce ČR – Polsko (poloha při hranici s Polskem). Naopak slabší čerpání je v rámci IROP a jen průměrné čerpání v rámci OP PIK. Rozhodně by tedy v tomto regionu měla být podpořena jeho absorpční kapacita se zaměřením na podporu přípravy projektů.

6 Další oblasti hodnocení

Aktivita obyvatel

V ORP Králíky lze spolkovou činnost považovat za tradiční venkovskou – fungují zde spolky jako např. sdružení dobrovolných hasičů (ve všech obcích ORP), Český rybářský svaz, Junák, fotbalové kluby, ale také např. mateřské centrum v Králíkách. Velmi aktivní je ZUŠ Králíky. V celém regionu se během roku pořádá spoustu akcí a aktivit (např. Akce Cihelna), což je dáno jednak aktivními lidmi a spolky a jednak atraktivitou území pro cestovní ruch, kdy se zde během roku nachází velké počty turistů/návštěvníků těchto akcí.

V letech 2015, 2017 a 2022 se konal festival spolků a podnikatelů, kde zúčastněné spolky představily svou činnost.

Vnitro a meziregionální spolupráce

Obce ORP Králíky jsou sdruženy v Dobrovolném svazku obcí Orlicko, jehož cílem je společné řešení např. v oblastech cestovního ruchu, veřejné dopravy, infrastruktury, apod. Obce jsou také členy Místní akční skupiny Orlicko. Pro region jsou specifické i poměrně intenzivní vazby na partnerské organizace v Polsku, což se odráží i v čerpání finanční zdrojů v rámci programu přeshraniční spolupráce ČR-Polsko.

7 SWOT analýza

Silné stránky

- Kvalitní životní prostředí
- Vysoká míra bytové výstavby na počet obyvatel
- Poměrně diverzifikovaná struktura zaměstnanosti
- Vysoká podnikatelská aktivita
- Nadprůměrné pokrytí digitální infrastrukturou
- Vysoká atraktivita území pro cestovní ruch, výborná vybavenost a kvalita služeb CR
- Vysoké čerpání dotací z evropských fondů v oblasti životního prostředí a přeshraniční spolupráce
- Dlouhodobé fungování spolků, ochotníků, ZUŠ - pořádání velkého počtu akcí
- Kladné saldo migrace v posledních letech

Slabé stránky

- Nepříznivé demografické trendy – úbytek počtu obyvatel zejména přirozenou měnou a stárnutí populace
- Vyšší nezaměstnanost ve srovnání s krajskými hodnotami, absolutní hodnoty ale velmi nízké
- Nedostatek kvalifikovaných pracovních míst
- Nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel (vysoký podíl osob bez vzdělání či pouze se ZŠ, nízký podíl VŠ vzdělaných)
- Špatná dopravní dostupnost (včetně dostupnosti center v Olomouckém kraji) a vyšší vzdálenost od regionálních center
- Špatná dostupnost služeb (vyjma turistických)
- Chybějící podnikatelské nemovitosti a podpora podnikatelů ze strany správního úřadu ORP
- Vyšší podíl obcí s vyšším indexem sociálního vyloučení
- Nedostatečná kapacita elektrické sítě na straně distribuce pro případné nové investory
- Overturismus v obci Dolní Morava - stávající negativní dopad na životní přírodního prostředí, včetně posilujícího se trendů pouze jednodenní návštěvnosti, která území přináší spíše problémy (nároky na infrastrukturu) než ekonomický profit.
- Nižší čerpání dotací z evropských fondů zejména IROP
- Vzhledem k velkému významu cestovního ruchu pro území je problémem nízká úroveň gastroprovozů

Potenciál regionu pro jeho kvalitativní rozvoj

- Zvýšení kvality života s cílem udržet obyvatele v místě
- Rozvoj místních mikropodniků a MSP
- Příliv vybraných investic (zejména menšího rozsahu)
- Kvalitní a komerční cestovní ruch se zásadním ekonomickým dopadem do celého regionu
- Stávající vlastníci rekreačních objektů, kteří zde bydlí sezónně, se později mohou stát trvalými obyvateli regionu.
- Rozvoj spolupráce s Polskem (např. ve vazbě na budování polské dálnice)

Vnější ohrožení s dopadem na zhoršení situace v regionu

- Zvýšení tempa odchodu obyvatel z regionu
- Energetická chudoba obyvatel
- Pokračující zadlužení státu vedoucí k omezování dotačních titulů pro problémové regiony
- Změna regionální politiky ČR a EU
- Prohlubování dopadů klimatické změny v oblasti extrémních jevů
- Vysoká míra inflace a s tím spojený růst cen za rekreační pobyty
- Zkrácení zimní sezóny a související ekonomická nevýhodnost lyžařských středisek
- Odliv turistů do konkurenčních regionů, kteří preferují nedotčenou přírodu
- Ekonomická zranitelnost odvětví cestovního ruchu jako jednoho z hlavních ekonomických odvětví regionu

8 NÁVRHOVÁ ČÁST ORP KRÁLÍKY

Návrhová část, v návaznosti na situaci v ORP Králíky zachycenou v analytické části, představuje komplexní přístup k rozvoji území, a to s využitím dostupných rozvojových (nejen integrovaných) nástrojů a různých zdrojů financování.

Hlavním účelem návrhové části dokumentu je identifikace stěžejních integrovaných projektových aktivit a záměrů, pomocí kterých lze aplikovat v území tzv. integrované řešení[7]. Identifikované projekty jsou ale vyústěním základní koncepce území, která je založena na definici základní dlouhodobé strategické vize a rozvojových priorit.

Samotná návrhová část je syntézou odborných názorů externích konzultantů a pracovníků Pardubického kraje a dlouhodobých znalostí a zkušeností místních leaderů a důležitých stakeholderů. V rámci 1. komunitního projednávání v ORP (září 2024) byly nejdříve verifikovány výsledky z analytických východisek a obecné strategické směry. V rámci 2. komunitního projednávání v ORP (leden 2025) budou představeny konkrétní rozvojové cíle, aktivity a projekty, které budou následně ze strany místních aktérů připomínkovány, doplňovány a následně i bodovány z jejich prioritního pohledu.

Na závěr dokumentu je stručně popsán implementační plán.

STRATEGICKÁ VIZE 2030

ORP Králíky – vzájemným partnerstvím k prosperitě celého regionu

[7] Integrovaným řešením se rozumí takové řešení, které se skládá z jednoho či více strategických projektů a generuje tak vyšší přidanou hodnotu oproti stavu, kdy by byly realizovány jednotlivé projekty samostatně. Jednotlivé projekty tak o sobě nejen „ví“, ale vznikají i jsou realizovány tak, aby se vzájemně doplňovaly a podporovaly.

8.1 Strategické cíle regionu

Cíl 1: Zastavit pokles obyvatelstva regionu

- Zmírnit úbytek obyvatel v ORP – pokles mezi lety 2014/2023 o 16 obyv. na 1000 obyv. ORP
- Cíl pro období 2025/2030: snižující se trend úbytku obyvatel s cílem dostat se do kladných hodnot

Cíl 2: Zvýšit vzdělanost obyvatel

- Počet lidí bez vzdělání či jen se ZŠ: 21,8 %; Počet lidí s VŠ: 7,6 % (data ze SLDB 2021)
- Cíl pro rok 2030: hodnoty přibližovat k průměrné úrovni kraje s cílem nebýt nejhorší ORP v kraji

Cíl 3: Udržet vysokou podnikatelskou aktivitu v ORP

- Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel: 222,3 (3. místo z ORP v Pk)
- Cíl pro rok 2030: min. 3. místo z ORP v Pk

8.2 Rozvojové priority a projekty, které je naplňují

Rozvojové priority ORP byly rozděleny do třech oblastí a směrů: kvalita života, ekonomika a komunikace, které reprezentují základní potřeby regionu např. hospodářství, bydlení, školství, energetika nebo spolupráce. V rámci definovaných oblastí jsou navrženy konkrétní rozvojové aktivity a projekty, které jsou doplněny o nositele, aktuální stav přípravy, možný termín realizace a finanční zdroje, které lze využít.

8.2.1. OBLAST: KVALITA ŽIVOTA

- Příprava rozvojových ploch a příslušné infrastruktury se zaměřením na bydlení (nabídka pro občany i investory, mix rodinného a bytového bydlení…)
- Budovat dostupné bydlení pro různé skupiny obyvatele regionu zejména v menších obcích ORP (startovací, sdílené, seniorské, družstevní…)
- Podpora vzdělávací infrastruktury – zvyšování kvality vybavenosti a zavádění inovativních vzdělávacích programů
- Atraktivní volnočasová nabídka pro rezidenty i turisty celoregionálního charakteru

Tabulka 12: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP KRÁLÍKY PRO OBLAST KVALITA ŽIVOTA

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Analýza poptávky po bydlení dle CS	ORP, Pk	záměr	2026 (samotná poptávka)	Vlastní
Rozpracovat systém financování rozvoje obecního bydlení (vlastní, soukromé, PPP, právo stavby, družstevní...) a aktivně stavět	ORP	záměr	2027 (na základě poptávky)	SFPI dostupné bydlení
Rekonstruovat a stavět obecní bydlení a vyčlenit část jako startovací pro mladé a sociální bydlení pro potřebné	ORP, obce	v realizaci	bezodkladně	SFPI dostupné bydlení, IROP
Aktualizace územních plánů s důrazem na podporu rozvojových ploch pro bydlení a podnikání	ORP	záměr	2026-2028	IROP – SC 1.1, MMR – podpora územního plánování
Příprava a síťování pozemků pro RD a nové podniky	ORP	v realizaci	bezodkladně	SFPI Technická infrastruktura
Průběžné zatraktivnění a oživení centra města Králíky a budování atraktivních veřejných prostranství v obcích regionu	obce	v realizaci	2026 (studie, projekty)	MMR – podpory obnovy a rozvoje venkova, SFŽP – SC 1.5, IROP Cestovní ruch, Zelená infrastruktura
Budování odborných učeben s důrazem zejména na podporu vzdělávání v technické oblasti	obce	v realizaci	Bezodkladně	IROP (CLLD), MMR – veřejné budovy

NÁZEV	NOSI-TEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Analýza potenciálu možného rozšíření nabídky středoškolského vzdělávání s důrazem na podporu řemesel a dalšího odborného vzdělávání	Pk	záměr	2026	Vlastní
Důsledně průběžně identifikovat možné sociální problémy v ORP a aktivně a včas je řešit	ORP	v realizaci	bezodkladně	OPZ+ Sociální začleňování, MPSV – podpora sociálních služeb
Volnočasová nabídka nadobecního charakteru	obce	záměr	2025 (žádost)	MMR – Podpora obnovy a rozvoje venkova, NSA, IROP Cestovní ruch
Využívání občanské a vzdělávací infrastruktury obcí i turistické infrastruktury pro větší podporu volnočasových aktivit a podpora akcí	obce	Záměr	2026	MMR – Cestovní ruch (Pk), IROP Cestovní ruch

8.2.2. OBLAST: EKONOMIKA

- Spolupráce veřejného a soukromého sektoru (rozvojové projekty a vazba na univerzity, klastrování, spolupráce podniků a škol zejména v technických oborech, PPP projekty, komerční cestovní ruch…)
- Podpořit podnikání a zaměstnanost v regionu s důrazem na podporu řemesel a na mikropodniky a malé podniky s vyšší přidanou hodnotou (digitalizace, 4.0 průmysl, sdílené služby, start-upy…)
- Péče o místní lidské zdroje ve vazbě na potřeby místních podniků a podpora přípravy lidí na jejich možné podnikání včetně spolupráce škol a podniků
- Rozvoj udržitelných a kapacitních energetických zdrojů v regionu s cílem zvýšení konkurenceschopnosti místních podniků a celkové soběstačnosti regionu
- Výrazně rozvinout oblast komerčního cestovního ruchu s důrazem na celý region

Tabulka 13: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP KRÁLÍKY PRO OBLAST EKONOMIKA

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Iniciativa „Byznysové dveře Česko-Polsko	P-PINK	záměr	2026 (vlastní aktivity)	Interreg, Visegradský fond, Erasmus+
Kreativní vouchery a akademie podnikání	P-PINK	v realizaci	bezodkladně	OPTAK, NPO – komponenta 1.4. inovační prostředí
Analýza aktuálního stavu místního podnikání a potenciálu a vytvořit speciální nabídku pro malé investory – balíček služeb	CzechInvest, obce	záměr	2025-2026	OPTAK – priorita 1 a 2, NPO – podpora podnikání a investic
Poptávka potřeb u místních firem („sníďaně“): personální zdroje, možnost zapojení do chodu regionu, spolupráce s absolventy, školení...	obce, CzechInvest	záměr	2026 (dle výsledků analýzy)	OPZ+ Priorita 1 Trh práce a podnikání, SA+
Příprava ploch pro menší investory s důrazem na pracovní místa s vyšší přidanou hodnotou	obce	záměr	2026 (dle výsledků analýzy)	CzechInvest – technická pomoc a podpora brownfieldů
Využít potenciál místního prostředí a historie pro podporu agroturismu, bioproduktů nebo tradičních řemesel	místní firmy a producenti	záměr	2025 (žádost)	MZE
Spolupráce místních podniků a škol s cílem udržet místní obyvatelstvo	místní firmy, ZŠ	záměr	2026-2030	SA+, OP JAK – priorita 2 Vzdělávání pro trh práce
Vytvořit katalog podnikatelských příležitostí/nemovitostí a volných míst v ORP	ORP	záměr	2026 (dle výsledků analýzy)	CzechInvest
Dlouhodobá energetická opatření (energetické managementy budov, zateplení, výměna veřejných osvětlení, FVE, větrné elektrárny…)	obce, podnikatelé, občané	v realizaci	Bezodkladně	OPTAK – Energetické úspory, MF – RES+, OPŽP - Energetické úspory a OZE , MoDFond, NPO

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Zvýhodnění ORP v rámci vyhlašování dotačních programů Pk	Pk	v realizaci	Bezodkladně	PK
Analýza potenciálu rozvoje cestovního ruchu v regionu s důrazem na jeho komerční přínos a tvorbu celoregionálních turistických produktů	Pk	záměr	2025 (žádost)	MMR – národní program cestovního ruchu, DSVČ, Česko-Švýcarská spolupráce, INTEREG CZ-PL
Aktivně využívat nástroje cestovního ruchu, které zvýší celoregionální dopad aktivit CR (např. sjednocení a rozšíření jedné karty regionu, častější podpora regionální turistické dopravy mezi atraktivitami nebo cílený marketing na region)	obce, podnikatelé	záměr	2025 (žádost)	MMR – národní program cestovního ruchu, DSVČ, INTERREG CZ-PL

8.2.3. OBLAST: KOMUNIKACE

- Sdílená vize regionu a participace široké veřejnosti
- Spolupráce uvnitř regionu napříč sektory a cílovými skupinami
- Spolupráce s okolními regiony včetně Polska jako hlavní podmínka silného rozvoje regionu
- Zvýšit absorpční kapacitu na budování rozvojových projektů v regionu
- Vazba na dálniční spojení z Polska – příprava rozvojových ploch, aktivní majetková politika obcí ORP

Tabulka 14: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP KRÁLÍKY OBLAST KOMUNIKACE

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Dlouhodobá spolupráce na společné vizi regionu nejen s důrazem na udržitelný rozvoj cestovního ruchu a podporu podnikání	ORP, obce, místní firmy	záměr	2025 (žádost)	OPZ+ Podpora místních partnerství a komunit, PK
Aktivní komunitní práce v území s cílem vyhledávání a zapojování místních lídrů a vizionářů	ORP, Pk, NNO	záměr	2026	PK, Nadační fondy
Podpora absorpčních kapacit regionu s důrazem na nadregionální projekty	ORP, RRA PK	v realizaci	bezodkladně	PK – metodická a odborná podpora, Interreg ČR – PL
Budovat společný brand regionu, dlouhodobě a cíleně ho používat	ORP, obce	v realizaci	2026	MMR – Národní program podpory cestovního ruchu
Mobilní kancelář pro přípravu projektů (celkové poradenství, energetika, cestovní ruch, …)	RRA PK, Pk	v realizaci	bezodkladně	PK, RRA PK
Aktivně využívat možné celoregionální struktury pro rozvoj regionu (DSO, MAS, Společenství obcí, společenství firem …)	obce, místní firmy, NNO	v realizaci	bezodkladně	Obce, místní firmy, NNO
Příprava nabídky ploch a investičních pobídek ve vazbě na budoucí dálniční spojení z Polska	ORP, CzechInvest	záměr	2026	CzechInvest – Regionální rozvoj a podpora investorů; Interreg ČR – PL
Průběžně zlepšovat dopravní dostupnost regionu i jeho obslužnost uvnitř včetně obslužnosti a dostupnosti místních atraktivit	Pk, obce	v realizaci	bezodkladně	Interreg ČR – PL, IROP
Cyklostezky mezi obcemi a turistickými cíli	obce	v realizaci	2025 (žádost)	Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI), IROP, MMR
Regionální turistická doprava v letní a zimní sezóně mezi hlavními atraktivitami regionu	obce, Pk, místní firmy	v realizaci	bezodkladně	Pk, MMR

9 IMPLEMENTAČNÍ PLÁN

Za realizaci a naplnění dokumentu je zodpovědné ORP Králíky. Jednotlivá zastupitelstva obcí ORP koordinují všechny aktivity na svém území, které povedou k naplnění dokumentu, a to včetně spolupráce s neveřejnou sférou.

Významným partnerem pro budoucí realizaci vybraných projektů je Pardubický kraj, který má primárně dlouhodobý zájem na tom, aby se jeho hospodářsky slabé regiony aktivně rozvíjeli. **Pardubický kraj se může podílet na realizaci vybraných aktivit a projektů různou formou – finančně, personálně, metodicky, konzultačně, lobisticky apod.**

Důležitou součástí strategických dokumentů a jejich implementačních plánů je vždy i část věnovaná financím. Vzhledem k tomu, že budou součástí návrhové části již konkrétní aktivity a projekty, tak bude u každého z nich proveden indikativní odhad rozpočtu a možný dotační zdroj, který lze využít. **Spolu s možným typem spolupráce ze strany Pardubického kraje bude vše uvedeno dále v tabulkách po jednotlivých oblastech.**

Konkrétní specifikace rozvojových aktivit a projektů k realizaci včetně jejich podrobných rozpočtů, harmonogramů a identifikovaných partnerů bude jedním z prvních aktivit, která bude realizována po projednání/schválení dokumentu.

Realizace jednotlivých aktivit a projektů bude individuálně projednáno každým zastupitelstvem obce ORP pro příslušný kalendářní rok a společně v rámci setkání na úrovni ORP bude vše koordinováno. Aktivity a projekty navržené v tomto dokumentu jsou závislé na finančních prostředcích, a to především z obecního rozpočtu, fondů EU, ze státního rozpočtu a krajského rozpočtu v podobě možných příspěvků a dotací.

Základem pro úspěšnou realizaci je vhodné nastavení organizační struktury, která bude realizaci plánovat, podporovat a vyhodnocovat. V případě tohoto dokumentu je poměrně složitá situace vzhledem k prvotní iniciaci ze strany Pardubického kraje. Hlavní zodpovědnost za dokument ale spočívá na ORP, konkrétně na vedoucím městě ORP Králíky, proto musí hrát zásadní roli. Po projednání/schválení dokumentu by tedy organizační struktura měla ideálně vypadat následovně:

- Řídicí výbor (ŘV) – nejvyšší rozhodovací orgán, který je hybatelem a udává směr rozvoje. Předsedá mu starosta města Králíky a dalšími členy jsou vybrané obce ORP, Pardubický kraj, 2-3 nejvýznamnější místní firmy a zástupci dalších vybraných organizací i například s celonárodní působností.
- Tematické pracovní skupiny (TPS) – pracovní orgán (y), který rozpracovává rozvojová témata (bydlení, energetika, cestovní ruch, spolupráce atd.) a předkládá je k projednání na ŘV. TPS vede tematický koordinátor, který je ideálně z místního prostředí ORP. Dalšími členy jsou místní tematičtí odborníci a externí experti.
- Expertní a projektová skupina (EPS) – skupina realizátorů, inovátorů a odborníků, které poskytne na úspěšnou podporu přípravy a realizace místních projektů Pardubický kraj. Jedná se o zcela nový přístup, který má vést k jasné a cílené metodické podpoře a ke zvýšení absorpční kapacity ORP. Bude složena minimálně z projektového manažera a odborníka na rozvoj podnikání a smart řešení. Dále se předpokládá, že zde budou působit i další specialisti např. na cestovní ruch a marketingovou komunikaci a PR.

Monitoring plnění dokumentu bude mít na starosti ŘV i jednotlivá zastupitelstva obce, kde se daný projekt realizuje nebo ze které obce daný nositel projektu pochází, a to minimálně jednou ročně. K monitoringu budou shromažďovány informace o průběhu jednotlivých aktivit. Sledovány budou aktivity, které byly naplánovány na daný rok. Dále bude sledována finanční připravenost naplánovaných projektů či vyhledávání a zajištění vhodných finančních zdrojů. Dále v rámci společných setkání na úrovni ORP budou projednávány změny dokumentu.

Aktualizace dokumentu probíhá na základě dané situace, ve které se ORP právě nachází. Případné změny dokumentu musí být probírány na společném setkání v rámci ORP. Dokument je zveřejněn na internetových stránkách dané obce s rozšířenou působností, Pardubického kraje, případně volitelně i u dalších obcí ORP.

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Věková struktura 11

Tabulka 2: Index sociálního vyloučení pro rok 2018 v Pardubickém kraji – počty a podíly obcí dle v jednotlivých kategoriích 21

Tabulka 3: Podíly obyvatel ORP spadajících do jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení . 22

Tabulka 4: Návštěvnost turistických cílů v Pardubickém kraji (2023) 28

Tabulka 5: Dotace EU na projekty podpořené z jednotlivých OP v ORP Svitavy v letech 2014–2023 (v mil. Kč) 29

Tabulka 6: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci IROP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč) 31

Tabulka 7: Podíl dotací EU projektů ITI na celkovém čerpání dotací EU na podpořené projekty IROP v letech 2014–2023 (dotace EU v mil. Kč) 34

Tabulka 8: Největší podpořené projekty obcí Pk v rámci IROP v letech 2014–2023 35

Tabulka 9: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP ŽP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč) 36

Tabulka 10: Žadatelé z ORP Králíky s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP ŽP za období 2014–2023 (v mil. Kč) 37

Tabulka 11: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP PIK v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč) 39

Tabulka 12: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP KRÁLÍKY PRO OBLAST KVALITA ŽIVOTA..... 48

Tabulka 13: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP KRÁLÍKY PRO OBLAST EKONOMIKA 50

Tabulka 14: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP KRÁLÍKY OBLAST KOMUNIKACE 52

11 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj indexu stáří mezi roky 2001 a 2023 v Pardubickém kraji a ORP Králíky 12

Graf 2: Pasport SO ORP Králíky (2019) 18

Graf 3: Přepočet celkové dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v ORP Pardubického kraje v období 2014–2023 (v tis. Kč) 30

Graf 4: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 (v tis. Kč) 32

Graf 5: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů Pardubického kraje (vč. PO a ZO) v roli žadatele (v tis. Kč).. 33

Graf 6: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů ITI (v tis. Kč) 34

Graf 7: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 (v tis. Kč)..... 37

Graf 8: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 (v tis. Kč)..... 40

Graf 9: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023, včetně Fondu mikroprojektů (v tis. Kč) 41

12 Seznam obrázků

Obrázek 1: Komplexní hodnocení správních obvodů (POÚ) Pardubického kraje provedené agenturou CzechInvest (2019) 17

Obrázek 2: Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Pardubického kraje 21

Obrázek 3: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele 30

Obrázek 4: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele (Kč) 32

Obrázek 5: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele 38

Obrázek 6: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele 40

Příloha č. 1: Srovnání vybraných ukazatelů v Pardubickém kraji a jeho správních obvodech k 31. 12. 2023 (jiné roky uvedeny)

UKAZATEL	Pardubický kraj	Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Lanškroun	Litomyšl	Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk
Počet obcí	451	5	22	14	86	5	22	35	33	56	20	42	28	16	40	27
Výměra (ha)	451 926	7 970	24 671	21 365	74 625	15 860	27 522	33 711	41 728	40 931	27 267	25 727	35 161	19 052	28 183	28 153
Počet obyvatel	530 560	17 763	21 108	18 719	85 508	8 591	23 188	33 711	25 976	135 309	20 005	26 860	30 884	26 419	32 915	29 511
Hustota zalidnění (obyv./km²)	117,4	222,9	85,6	87,6	114,6	54,2	84,3	82,5	62,3	330,6	73,4	104,4	87,8	138,7	116,8	104,8
Podíl obyvatel žijících ve městech (%)	60,90	85,10	45,40	47,50	66,00	48,00	42,50	37,70	48,20	76,00	52,70	48,60	57,40	58,30	64,00	52,40
Změna počtu obyvatel 2023/2005 %	104,88	93,34	98,12	115,36	104,39	92,46	105,58	106,66	95,02	112,51	102,84	113,15	97,86	99,05	102,48	102,88
Změna počtu obyvatel 2023/2015, %	102,71	97,13	99,80	106,88	103,20	97,82	99,67	104,43	98,34	106,13	101,87	107,72	98,02	100,24	101,04	101,27
Změna počtu obyvatel 2023/2020, %	101,31	99,16	100,44	103,98	102,07	98,99	99,94	102,41	99,88	102,17	101,76	103,05	99,00	99,67	101,08	100,06
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (2014–2023)	-7,51	-17,96	-12,60	-6,20	-9,53	-35,97	-1,64	1,65	-26,10	-1,85	-14,50	-11,50	-18,16	-11,05	-11,39	19,82
Migrační saldo na 1 000 obyvatel (2014–2023)	50,90	-11,60	15,16	85,85	50,22	19,56	23,50	50,78	9,55	95,34	41,19	122,64	2,23	16,54	28,95	4,71
Celkový přírůstek na 1 000 obyvatel (2014–2023)	43,38	-29,56	2,56	79,65	40,69	-16,41	21,86	52,44	-16,55	93,5	26,69	111,13	-15,93	5,49	17,56	24,53
Podíl obyv. nad 65 let (%)	21,0	22,9	22,6	19,5	21,4	22,3	20,1	20,2	22,1	20,2	20,9	21,1	21,9	21,9	21,4	20,5
Index stáří	131,9	152,3	146,1	118,0	133,8	149,2	123,6	122,2	151,1	122,9	132,7	135,5	142,5	141,5	137,4	123,5
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	11 038	362	507	204	1 840	192	534	458	926	2 545	350	659	841	463	577	450
z počtu uchazečů absolventi (%)	4,3	4,7	3,9	5,9	4,2	3,1	1,7	5,9	4,2	4,1	6,0	3,5	4,8	4,5	4,5	5,3
uchazeči evidovaní nad 12 měsíců (%)	17,7	19,6	9,5	12,3	13,8	13,0	21,3	13,5	22,1	18,9	14,6	25,8	20,1	13,4	19,8	19,6

pracovní místa v evidenci úřadu práce	13 721	217	279	157	1 836	88	289	500	365	2 909	682	611	466	337	912	573
Počet uchazečů na 1 VPM	0,8	1,7	1,8	1,3	1,0	2,2	1,8	0,9	2,5	0,9	0,5	1,1	1,8	1,4	0,6	0,8
Podíl nezaměstnaných osob (%)	3,10	3,02	3,70	1,60	3,26	3,33	3,50	2,47	5,36	2,76	2,53	3,66	4,09	2,58	2,58	2,20
Podnikatelská aktivita (ekonomické subjekty/1 000 obyvatel)	216,95	175,42	227,07	217,27	214,33	222,33	192,25	217,96	193,95	246,15	197,50	200,93	202,08	215,38	194,53	215,14
Počet ekonomických subjektů	115 106	3 116	4 793	4 067	18 327	1 910	4 458	6 060	5 038	33 306	3 951	5 397	6 241	5 690	6 403	6 349
v tom zemědělství, lesnictví a rybolov (%)	6,5	3,8	10,3	7,4	7,6	13,2	7,6	8,4	8,8	3,2	9,4	6,3	7,9	6,6	6,0	8,9
v tom průmysl (%)	15,0	12,5	19,8	15,0	17,6	10,5	18,2	15,8	15,6	12,7	16,6	19,2	12,5	12,7	14,7	15,5
v tom stavebnictví (%)	12,9	10,9	14,0	14,1	14,5	16,1	11,4	12,1	14,1	11,9	13,3	13,9	14,7	12,2	10,6	12,5
v tom ostatní %	65,7	72,9	55,8	63,5	60,3	60,2	62,8	63,6	61,6	72,3	60,8	60,6	64,9	68,5	68,7	63,2
Dokončené byty na 1 000 obyvatel (2012–2023)	32,31	22,29	32,17	42,2	32,37	43,18	28,16	26,83	23,56	43,13	30,44	37,49	17,39	20,7	21,15	30,26
Podíl zemědělské půdy (%)	59,6	41,1	53,8	52,8	62,8	47,4	59,0	68,8	54,1	65,8	59,4	54,1	59,4	57,8	69,8	59,2
Procento zornění (%)	42,4	23,6	30,2	39,1	48,4	12,5	37,3	56,1	39,7	56,1	38,1	41,8	44,2	32,8	53,7	32,1
Podíl lesních pozemků (%)	29,9	45,6	36,4	39,9	26,6	44,7	32,6	23,4	38,0	13,2	32,5	32,2	31,2	33,2	19,6	31,6
Koeficient ekolog. stability	0,95	1,76	1,62	1,22	0,74	4,07	1,23	0,58	1,14	0,37	1,2	0,9	0,9	1,43	0,6	1,49
Obce s vodovodem (%), 2021	97,3	100	86,4	100	95,3	100	100	100	100	100	100	92,9	100	100	95	100
Obce s plynofikací (%), 2021	79,2	60	86,4	100	84,9	40	63,6	71,4	51,5	96,4	85	97,6	64,3	68,8	90	48,1
Obce s kanalizací s napojením na ČOV (%), 2021	53,9	80	54,5	64,3	46,5	100	68,2	37,1	42,4	76,8	55	50	32,1	62,5	45	70,4

Příloha č. 2: Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027 – Regionální analýza ORP Králíky – SWOT analýza

Pozitiva	Negativa
Sociální pilíř	
• Nízký podíl evidovaných uchazečů o zaměstnání z řad absolventů	• Nejméně zalidněné ORP v kraji s rozptýlenou zástavbou malých sídel • Vysoký index stáří • Dlouhodobě migračně ztrátový region • Záporný přirozený přírůstek • Oblast bývalých Sudet znamenající přerušení historické a sociální kontinuity území
Ekonomický pilíř	
• Významný potenciál rozvoje zejména aktivního cestovního ruchu v zimní i letní sezóně a realizace významných investic do infrastruktury a marketingu cestovního ruchu území • Značný růst zaměstnanosti ve službách zejména díky rozvoji CR • Příhraniční ORP včetně dopravního propojení (železnice, silnice, cyklo, pěší) s potenciálními ekonomickými vazbami na Polsko • Fungující organizace cestovního ruchu • Příznivý podíl nezaměstnaných osob	• Dlouhodobě problémový region z pohledu jeho celkového ekonomického rozvoje • Velký podíl ekonomických subjektů působících v primáru • Ztížená dopravní dostupnost ORP
Environmentální pilíř	
• Největší podíl rozlohy lokalit Natura 2000 v porovnání s ostatními ORP v kraji • Výrazně nadprůměrně zalesněné území • Nejvyšší koeficient ekologické stability území ze všech ORP v kraji	• Nejmenší napojení obcí na plynofikaci v porovnání s ostatními ORP v kraji
Prostorový pilíř	
• ORP je součástí specifické oblasti republikové úrovně SOB 3 Jeseníky – Králický Sněžník	• Králicko spáduje částečně do Olomouckého a Královéhradeckého kraje • Osídlení regionu bylo v minulosti poznamenáno tím, že se jednalo o oblast Sudet, která nebyla nikdy adekvátně dosídlena • Periferní poloha ORP v rámci kraje
Další skutečnosti	
• Nejhornatější území ORP ze všech s nejvyšší horou kraje – Králický Sněžník (1424 m n. m.)	

Pozitiva	Negativa
• Území Sudet • Druhé nejmenší ORP dle rozlohy (pouze 5 obcí)	